II

(Ne teisėkūros procedūra priimami aktai)

SPRENDIMAI

KOMISIJOS SPRENDIMAS (ES) 2016/2395

2016 m. rugpjūčio 5 d.

dėl valstybės pagalbos SA.32619 (2012/C (ex 2011/N)), apie kurią pranešė Ispanijos Karalystė ir kuri susijusi su tam tikrų skaitmeninio dividendo atlaisvinimo sąnaudų kompensavimu

(pranešta dokumentu Nr. C(2016) 4886)

(Tekstas autentiškas tik ispanų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

pakvietusi suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas pagal minėtas nuostatas ([1]) ir atsižvelgdama į jų pastabas,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

(1) 2011 m. liepos 5 d. Ispanijos valdžios institucijos Komisijai pranešė apie dvi valstybės pagalbos priemones. 1-oji priemonė buvo susijusi su subsidijomis, teikiamomis daugiabučių namų gyventojams, turintiems atnaujinti esamą skaitmeninės antžeminės televizijos infrastruktūrą arba rinktis kitą platformą, kad galėtų nepertraukiamai matyti nemokamus kanalus ([2]), iki šiol transliuotus 790–862 MHz (toliau – 800 MHz) dažnių juostoje. Įgyvendinant 2-ąją priemonę numatyta kompensuoti visuomeninių ir privačių transliuotojų papildomas sąnaudas, patiriamas vykdant prievolę skaitmeninio dividendo atlaisvinimo laikotarpiu vienu metu transliuoti ir skaitmeniniu, ir analoginiu formatu ([3]) (toliau – transliavimas vienu metu abiem formatais).

(2) Su Ispanijos valdžios institucijomis raštu pasikeitusi informacija, susijusia su priemonėmis, apie kurias pranešta, 2012 m. balandžio 25 d. Komisija priėmė sprendimą ([4]) nereikšti prieštaravimų dėl 1-osios priemonės, o dėl 2-osiospriemonės (ir visuomeninių, ir privačių transliuotojų atžvilgiu) pradėti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – Sutartis) 108 straipsnio 2 dalyje nustatytą oficialią tyrimo procedūrą. Komisijos sprendimas pradėti procedūrą (toliau – sprendimas pradėti tyrimą) 2012 m. liepos 19 d. paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ([5]). Komisija pasiūlė suinteresuotiesiems asmenims pateikti pastabų dėl nagrinėjamosios priemonės.

([1]) 2012 m. balandžio 25 d. Komisijos sprendimas 2012/C-213/03 (OL C 213, 2012 7 19, p. 41).
([2]) Nemokami kanalai – tai laisvai (nešifruotai) transliuojamos televizijos ir radijo paslaugos, kuriomis bet kuris asmuo, nebūdamas abonentu ir neprivalėdamas mokėti nuolatinio arba vienkartinio mokesčio (pvz., kai mokama pagal žiūrėjimo laiką), gali naudotis turėdamas tinkamą imtuvo įrangą, kad galėtų priimti signalą ir klausytis turinio arba žiūrėti turinį. Tradiciškai tai laikoma antena priimamais antžeminio radijo signalais.
([3]) Atitinka 800 MHz dažnių juostą.
([4]) C(2012)2533 *final*.
([5]) Žr. 1 išnašą.

(3) Ispanijos valdžios institucijos savo pastabas dėl sprendimo pradėti tyrimą pateikė 2012 m. birželio 29 d., gruodžio 12 d. ir 2013 m. birželio 6 d. raštais. Be to, su Ispanijos valdžios institucijomis buvo surengtos dvi telefoninės konferencijos: pirmoji vyko 2013 m. birželio 24 d., antroji – 2014 m. birželio 3 d. Taip pat vyko trys posėdžiai, kuriuose dalyvavo Ispanijos valdžios institucijos: pirmasis posėdis vyko 2014 m. birželio mėn., antrasis – 2014 m. gruodžio mėn., trečiasis – 2015 m. kovo mėn.

(4) Komisija pastabų taip pat gavo iš „Abertis Telecom“ ([6]) (toliau – „Abertis“) (2012 m. rugpjūčio 7 d. raštu), „Sociedad Gestora de Televisión NET TV“ (toliau – NET TV) (2012 m. rugpjūčio 14 d. raštu), „Broadcast Networks Europe“ (toliau – BNE) (2012 m. rugpjūčio 17 d. raštu), Europos transliuotojų sąjungos (toliau – ETS) (2012 m. rugpjūčio 20 d. ir 2013 m. birželio 21 d. raštais) ir galiausiai iš „SES Astra“ (toliau – „Astra“) (2012 m. rugpjūčio 19 d. ir spalio 30 d. raštais). Vykstant tyrimui buvo surengtos kelios telefoninės konferencijos ir posėdžiai: Komisijos ir ETS – 2013 m. birželio bei gruodžio mėn. ir 2014 m. birželio bei gruodžio mėn., Komisijos ir „Astra“ – 2013 m. birželio, liepos bei gruodžio mėn. ir 2014 m. balandžio bei lapkričio mėn. Ispanijos valdžios institucijos 2012 m. gruodžio 12 d. pateikė pastabas dėl įmonės „Astra“ pastabų.

(5) 2014 m. rugsėjo 3 d. Ispanijos valdžios institucijos atsiėmė pranešimą dėl visuomeninių (bet ne privačių) transliuotojų sąnaudų, patiriamų vienu metu transliuojant abiem formatais, kompensavimo. Ispanijos valdžios institucijos Komisijai pranešė, kad Karališkojo dekreto Nr. 677/2014 dėl tiesioginių subsidijų teikimo visuomeniniams transliuotojams tikslas – užtikrinti minėtąją kompensaciją remiantis tuo, kad teikiama visuotinė ekonominės svarbos paslauga (toliau – VESP). Ispanijos oficialiajame leidinyje ([7]) dekretas buvo paskelbtas 2014 m. rugpjūčio 6 d. ([8])

(6) Ispanijos valdžios institucijos nepateikė jokių kitų pranešimų dėl pranešimo apie 2-ąją priemonę pakeitimų.

(7) Atsižvelgiant į tai, kad 2014 m. rugsėjo mėn. Ispanijos valdžios institucijos atsiėmė su visuomeniniais transliuotojais susijusią 2-osios priemonės dalį, nebeliko su ta 2-osios priemonės dalimi siejamos oficialios tyrimo procedūros objekto. Todėl Komisija nusprendė baigti su ta 2-osios priemonės dalimi siejamą oficialią tyrimo procedūrą. Šis sprendimas taikomas tik privačių transliuotojų sąnaudų, patiriamų vienu metu transliuojant abiem formatais, kompensavimo priemonei, apie kurią pranešta (toliau – priemonė).

2. **PRIEMONĖS APRAŠYMAS**

2.1. **Aplinkybės**

(8) Svarbus Europos skaitmeninės darbotvarkės ([9]), taigi ir tam tikros strategijos „Europa 2020“ ([10]) dalies tikslas – pasinaudoti visais skaitmeninio dividendo teikiamais pranašumais ir visose vietovėse užtikrinti belaidį plačiajuostį ryšį. Kad galėtų plėtoti belaidžius tinklus, judriojo ryšio operatoriams reikia radijo dažnių savo signalams perduoti, o tų radijo dažnių trūksta. Kai valstybėse narėse šie radijo dažniai naudojami antžeminės televizijos tinklams, antžeminės televizijos transliuotojai turi būti perkelti į kitą transliavimo platformą (plačiajuosčio ryšio, kabelinę arba palydovinę) arba naudoti tam tikslui tinkamus kitus (nenaudojamus) esamo spektro dažnius. 2009 m. Komisija valstybėms narėms rekomendavo užtikrinti, kad jokioms antžeminės televizijos transliavimo paslaugoms nebebūtų naudojama analoginė signalų perdavimo technologija, ir remti reglamentavimo veiksmus, kuriais siekiama įtvirtinti 800 MHz dažnių juostos naudojimą elektroninių ryšių paslaugoms. Šis procesas vadinamas skaitmeninio dividendo atlaisvinimu ([11]) ir susijęs tik su antžeminės televizijos transliavimo paslaugoms.

(9) Atlaisvinant skaitmeninį dividendą, antžeminės televizijos transliuotojai patiria pereinamojo laikotarpio sąnaudų, įskaitant sąnaudas patiriamas dėl to, kad signalą vienu metu reikia transliuoti ir senąja, ir naująja dažnių juostomis. ([12])

([6]) „Abertis Telecom S.A.“, dabar „Cellnex Telecom, S.A.“

([7]) *Boletín Oficial des Estado*.

([8]) *Real Decreto 677/2014, de 1 de agosto, por el que se regula la concesión directa de subvenciones a prestadores del servicio público de comunicación audiovisual televisiva de ámbito estatal e autonómico, destinadas a compensar los costes derivados de la emisión simultánea y transitoria de sus canales de televisión durante el proceso de liberación de la banda de frecuencias 790–862 MHz*.

([9]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui. KOM (2010) 245 galutinis/2.

([10]) 2020 M. EUROPA. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija. KOM(2010) 2020.

([11]) 2009 m. spalio 28 d. Komisijos rekomendacija 2009/848/EB „Veiksmingesnis“ skaitmeninio dividendo „naudojimas Europos Sąjungoje“ (OL L 308, 2009 11 24, p. 24). Kaip tai įgyvendinti praktiškai, palikta spręsti valstybėms narėms. Komisijos vaidmuo – užtikrinti, kad tai vyktų sklandžiai ir laikantis ES valstybės pagalbos teisės ir, visų pirma, technologinio neutralumo principo.

([12]) Kelios valstybės narės valstybės teikė pagalbą vykstant transliavimo skaitmeninimo procesui (perėjimui prie skaitmeninio transliavimo). Visų pirma, pagalba teikta siekiant paremti socialiniu požiūriu palankių sąlygų neturinčius namų ūkius ir padėti jiems įsigyti naujus dekoderius. Kai laikytasi technologinio neutralumo, būtinumo ir proporcingumo principų, tokioms priemonėms buvo galima pritarti.

2.2. **Europos politika dėl skaitmeninio dividendo atlaisvinimo**

(10) Kelerius praėjusius metus transliavimo sektoriuje būta svarbių pokyčių, kuriuos lėmė skaitmeninių technologijų diegimas. Palyginti su analogine televizija, transliuojant skaitmeniniu būdu galima geriau panaudoti dažnių, kurių trūksta, spektrą, ir transliuoti daugiau TV kanalų. 2003 m. Komisijos komunikate dėl perėjimo nuo analoginio prie skaitmeninio transliavimo ([13]) pabrėžta perėjimo prie skaitmeninio transliavimo nauda ir pradėtos diskusijos dėl ES politikos krypčių sprendžiant tokius klausimus kaip spektro, kurį reikia atlaisvinti, kiekis ir jo naudojimas ateityje.

(11) Perėjus nuo analoginio prie skaitmeninio transliavimo, buvo atlaisvinta radijo dažnių spektro, iki to laiko naudoto TV transliacijoms, dalis. Tai tapo įmanoma dėl to, kad skaitmeninė technologija, palyginti su analogine, yra veiksmingesnė. Spektro dalis, atlaisvinta tobulėjant technologijoms, vadinama skaitmeniniu dividendu.

(12) Tarptautiniuose susitarimuose, pavyzdžiui, sudarytuose 2006 m. birželio mėn. vykusioje Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos (ITU) Regioninėje radijo ryšio konferencijoje (RRC-06) ir 2007 m. lapkričio mėn. vykusioje ITU Pasaulio radijo ryšio konferencijoje, nuspręsta, kad 800 MHz juostos dalis pirmenybės teise bus suteikta ne tik transliavimui ir fiksuoto ryšio paslaugoms, bet ir judriojo ryšio paslaugoms ([14]). Tačiau, remdamosi tuo, kad anksčiau šie dažniai buvo skirti transliavimo paslaugoms, ankstyvajame perėjimo nuo analoginės prie skaitmeninės technologijos planavimo etape kelios valstybės narės, taip pat ir Ispanija, nesvarstė galimybės atlaisvintą 800 MHz spektrą naudoti kitoms, ne antžeminio transliavimo, paslaugoms.

(13) Baigiantis 2007 m., atsižvelgdama į tai, kad radijo dažnių spektro paklausa visame pasaulyje didėja ir atsiranda veiksmingesnių technologijų, Komisija ėmė tirti skaitmeninio dividendo galimybes ir didžiulį potencialą – tiek komerciniu, tiek inovacijų ir augimo požiūriu, – kurie galėtų atsirasti skaitmeninį dividendą naudojant pažangioms elektroninių ryšių paslaugoms teikti. Komisija padarė išvadą, kad, norint pasinaudoti visais skaitmeninio dividendo teikiamais pranašumais, reikės, kad valstybės narės vienu metu ir per kuo trumpesnį laikotarpį atitinkamą spektrą paskirtų elektroninių ryšių paslaugoms ([15]).

(14) 2009 m. Komisijos komunikate „Skaitmeninio dividendo“ nauda – visuomenės poreikiams ir ekonomikos augimui“ ([16]) rekomenduota, kad iki ES lygmeniu sutartos dienos valstybės narės nutrauktų transliavimą didelio galingumo siųstuvais 800 MHz dažnių juostoje ir visiškai įgyvendintų ES techninio suderinimo sprendimą.

(15) Galiausiai, Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 243/2012/ES ([17]), kuriuo nustatoma daugiametė radijo spektro politikos programa, reikalaujama, kad iki 2013 m. sausio 1 d. ([18]) visos valstybės narės 800 MHz dažnių juostą paskirtų elektroniniams ryšiams. Sprendime nustatyta, kad Komisija gali leisti iki 2015 m. gruodžio 31 d. taikyti specialias nukrypti leidžiančias nuostatas esant išskirtinėms nacionalinėms ar vietos aplinkybėms arba kilus tarpvalstybinio dažnių derinimo problemų ([19]).

([13]) Komisijos komunikatas Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl perėjimo nuo analoginio prie skaitmeninio transliavimo (nuo perėjimo prie skaitmeninio transliavimo iki analoginės TV transliacijos nutraukimo). COM(2003) 541 *final*.

([14]) Pirmenybinis paskirstymas ne tik transliavimui ir fiksuotojo ryšio paslaugoms, bet ir judriojo ryšio paslaugoms turėjo būti pradėtas 2015 m. arba net anksčiau, prireikus techninius aspektus koordinuojant su kitomis šalimis.

([15]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Kaip pasinaudoti visais skaitmeninio dividendo privalumais Europoje. Bendras požiūris į radijo dažnių, atlaisvinamų pereinant prie skaitmeninio transliavimo, spektrą“. KOM(2007) 700 galutinis.

([16]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui. „Skaitmeninio dividendo“ nauda – visuomenės poreikiams ir ekonomikos augimui. KOM(2009)586 galutinis.

([17]) 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 243/2012/ES, kuriuo nustatoma daugiametė radijo spektro politikos programa (OL L 81, 2012 3 21, p. 7).

([18]) 2010 m. gegužės 6 d. Komisijos sprendimas Nr. 2010/267/ES dėl antžeminių sistemų, kuriomis galima teikti elektroninio ryšio paslaugas, naudojimo 790–862 MHz dažnių juostoje Europos Sąjungoje suderintų techninių sąlygų (OL L 117, 2010 5 11, p. 95).

([19]) Galimybė taikyti specialias nukrypti leidžiančias nuostatas nustatyta sprendimo 6 straipsnio 4 dalyje. Pranešime apie priemones Ispanija rėmėsi šia išimtimi ir tvirtino, kad jai turėtų būti taikoma speciali nukrypti leidžianti nuostata, nes ji patyrė sunkumų, susijusių su spektro atlaisvinimu: visų pirma, planuotų TV kanalų (nacionalinio, regioninio ir vietos lygmens) buvo daugiau kaip 1 300, dėl sudėtingo Ispanijos reljefo planuoti spektrą buvo sudėtinga, reikėjo tarptautinio masto derinimo su kaimyninėmis Europos ir Šiaurės Afrikos šalimis ir pan. Remiantis 2012 m. kovo 13 d. Pramonės, energetikos ir turizmo ministro pareiškimu, Ispanija svarstė galimybę skaitmeninį dividendą atlaisvinti metais vėliau nei numatyta pranešime, taigi – iki 2013 m. pabaigos. Skaitmeninis dividendas Ispanijoje iš tikrųjų buvo atlaisvintas tik 2015 m. kovo 31 d.

2.3. **Skaitmeninio dividendo raida Ispanijoje**

(16) Ispanija prie skaitmeninės antžeminės televizijos galutinai perėjo 2010 m. balandžio 3 d., tą dieną buvo nutrauktas analoginis transliavimas. Teisinis perėjimo nuo analoginio prie skaitmeninio antžeminio transliavimo pagrindas – Skaitmeninės antžeminės televizijos techninis planas (toliau – nacionalinis techninis planas) ([20]) – patvirtintas 2005 m., o tuo metu neplanuota spektrą (ITU paskirtą antžeminei televizijai) naudoti kitais tikslais. Tai turėjo dvejopas pasekmes:

— visas spektras, atlaisvintas nutraukus analoginį transliavimą, 2005 m. buvo paliktas tik antžeminės televizijos paslaugoms, siekiant padidinti galimų kanalų skaičių,

— tais pat metais Ispanijos Vyriausybė nusprendė šią dažnių juostą panaudoti pirmiesiems skaitmeninės antžeminės televizijos siųstuvams įrengti, kad būtų lengviau diegti naujas skaitmenines antžemines technologijas, tačiau prieš tai nepareikalavo visiškai atlaisvinti spektro.

(17) Nacionaliniame techniniame plane ir vėliau patvirtintuose norminiuose teisės aktuose Ispanijos teritorija buvo padalyta į tris zonas:

a) I zona – į ją patenka 96 % Ispanijos gyventojų, šioje zonoje perėjimo sąnaudas padengė patys transliuotojai. Šioje zonoje perėjimas buvo privalomas dėl to, kad transliuotojų licencijose buvo nustatyta prievolė užtikrinti plačią aprėptį, jokios valstybės pagalbos už tai neskirta. Patys transliuotojai ir (arba) platformos operatoriai turėjo investuoti į tinklo skaitmeninimą.

b) II zona – į ją patenka apie 2,5 % Ispanijos gyventojų iš mažiau urbanizuotų ir atokesnių vietovių; komerciniu požiūriu, transliuotojams savo modernizuotas paslaugas teikti šioje zonoje nėra naudinga. Kadangi transliuotojai nesutiko finansuoti transliavimo centrų, būtinų signalams transliuoti, valstybė finansavo aprėpties išplėtimą ([21]).

c) III zona – į ją patenka likusi Ispanijos gyventojų dalis; tai zona, kurioje dėl topografinių priežasčių nėra galimybių televizijos paslaugas teikti naudojant antžeminę platformą, taigi joje naudojama palydovinė platforma.

(18) Dėl perėjimo prie skaitmeninio transliavimo tam tikrų sąnaudų patyrė ir žiūrovai. Pavieniams I ir II zonų namų ūkiams teko susimokėti už dekoderių įrangą, kad jų televizoriai būtų pritaikyti skaitmeninei antžeminei televizijai. Daugiabučių namų gyventojai turėjo papildomai susimokėti už savo signalo priėmimo infrastruktūros pritaikymą skaitmeniniam signalui priimti. III zonos gyventojams teko įsigyti palydovinio signalo priėmimo įrangą; keliais atvejais tai visiškai arba iš dalies finansavo regioninės arba vietos valdžios institucijos ([22]).

(19) 2007 m. lapkričio mėn., praėjus daugiau kaip dvejiems metams nuo nacionalinio techninio plano patvirtinimo, ITU nusprendė 800 MHz dažnių juostą pirmenybės teise skirti elektroninių ryšių paslaugoms. Tuo metu skaitmeninė antžeminė televizija 800 MHz dažnių juosta Ispanijoje jau buvo transliuojama 80–90 % gyventojų.

(20) 2009 m. gegužės mėn. Ispanija nusprendė 800 MHz dažnių juostą skirti elektroniniams ryšiams. Šis pranešimas buvo paremtas ir norminėmis priemonėmis, t. y. Tvarios ekonomikos įstatymu ([23]). Įstatyme nustatyta, kad 800 MHz dažnių juosta bus naudojama daugiausia pažangioms elektroninių ryšių paslaugoms teikti, atsižvelgiant į ES mastu suderintus naudojimo aspektus ([24]). Tvarios ekonomikos įstatymo 51 straipsnyje nustatyta ir visuomeninių, ir privačių transliuotojų teisė į visų su spektro naudojimo perskirstymu, kad būtų atlaisvinta 800 MHz dažnių juosta, susijusių sąnaudų, o pirmiausia – sąnaudų, patiriamų vienu metu transliuojant abiem formatais, finansinį kompensavimą ([25]). Taigi, ši nacionalinės teisės nuostata yra priemonės pagrindas.

([20]) *Real Decreto 944/2005, de 29 de julio, por el que se aprueba el Plan técnico nacional de la televisión digital terrestre*.

([21]) Ispanijos valdžios institucijų įgyvendintos priemonės, kuriomis siekta II zonoje išplėsti skaitmeninės antžeminės televizijos aprėptį, vertintos dviejuose Komisijos sprendimuose: 2013 m. birželio 19 d. Komisijos sprendime dėl valstybės pagalbos (SA.28599), kurią Ispanijos Karalystė suteikė skaitmeninės antžeminės televizijos diegimui atokiuose ir mažiau urbanizuotuose regionuose (už Kastilijos-La Mančos ribų), ir 2014 m. spalio 1 d. Komisijos sprendime dėl valstybės pagalbos (SA.27408), kurią Kastilijos-La Mančos valdžios institucijos suteikė skaitmeninės antžeminės televizijos diegimui atokiuose ir mažiau urbanizuotuose Kastilijos-La Mančos regionuose.

([22]) Žr., pavyzdžiui, 2012 m. vasario 8 d. Komisijos sprendimą byloje *Captación de television digital en Cantabria*.

([23]) *Ley 2/2011, de 4 de marzo, de Economía Sostenible*.

([24]) Žr. 17 ir 18 išnašas.

([25]) Tvarios ekonomikos įstatymo 51 straipsnyje nustatyta, kad: „su spektro naudojimo perskirstymu, kad būtų atlaisvinta 790–862 MHz dažnių juosta, susijusias sąnaudas prisiima valdymo institucija“.

(21) Atsižvelgiant į tai, kad skaitmeninės antžeminės televizijos transliuotojai 800 MHz dažnių juostą naudojo tuo metu, kai buvo keičiama jos paskirtis ir kai ji buvo paskirta elektroninių ryšių paslaugoms ([26]), tuos transliuotojus buvo būtina perkelti iš tuo metu naudotų kanalų į kitus 694–790 MHz (toliau – 700 MHz) juostoje esančius kanalus. Šis procesas vyko pagal Karališkąjį dekretą Nr. 365/2010 ([27]), kuriuo reglamentuojamas skaitmeninės antžeminės televizijos tankintuvų paskyrimas nutraukus analoginės televizijos transliavimą.

(22) Karališkajame dekrete Nr. 365/2010 nustatyta, kad, vietoj naudotųjų 800 MHz dažnių juostoje, turi būti suteikti penki tankintuvai ([28]). Dėl šio perėjimo kilo šių sunkumų:

— prireikė pereinamojo laikotarpio, kai skaitmeninius TV signalus teko vienu metu transliuoti ir 800, ir 700 MHz juostomis, nes nebuvo galimybių iškart pereiti prie naujų tankintuvų;

— naujieji tankintuvai atitinka radijo dažnių kanalus, anksčiau nenaudotus skaitmeninei antžeminei televizijai transliuoti. Dėl to daugumoje daugiabučių namų televizijos signalo priėmimo infrastruktūra turėjo būti pritaikyta prie naujų sąlygų.

(23) Karališkajame dekrete Nr. 365/2010 nustatyta, kad iki 2014 m. pabaigos transliuojami kanalai turės būti perkelti į kitas dažnių (žemesnių nei 790 MHz) juostas. Dekrete taip pat nustatyta transliuotojams taikoma prievolė vienu metu transliuoti abiem dažnių juostomis, kol 700 MHz dažnių juostoje bus galutinai paskirti tankintuvai.

(24) 2011 m. Ispanija nusprendė 800 MHz dažnių juostą telekomunikacijų operatoriams parduoti aukcione ([29]). Telekomunikacijų operatoriai, kuriems buvo paskirti naujieji dažniai, už dažnius sumokėjo iki 2012 m. birželio mėn. ir įsipareigojo užtikrinti (naudodami bet kurias technologijas arba kitą dažnių juostą), kad bent 90 % populiacijos vienetų, kuriuos sudaro mažiau kaip 5 000 gyventojų, iki 2020 m. būtų galima 30 Mbps arba spartesnė prieiga.

(25) Ispanijos valdžios institucijos apskaičiavo, kad priemonė būtų vykdoma 6–24 mėnesius, trukmė priklausytų nuo konkrečios I zonos teritorijos, bet turėtų būti baigta vykdyti ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 31 d. ([30]) Apskaičiuota, kad bendras priemonės biudžetas būtų 100–200 mln. EUR ([31]). Kompensacija negali būti didesnė nei 100 % sąnaudų, kurias transliuotojams teko patirti vykdant prievolę vienu metu transliuoti abiem formatais.

2.4. **Rinkos aprašymas**

(26) Priemonė susijusi su transliavimo paslaugų sektoriumi; šiame sektoriuje yra dvi pagrindinės veikėjų grupės, veikiančios skirtingais transliacijos paslaugų produkto grandinės lygmenimis: i) TV kanalų transliuotojų ir ii) platformos operatorių.

(27) Transliuotojai yra TV kanalų redaktoriai. Jie perka arba patys rengia TV turinį, grupuoja jį kanaluose ir siūlo visuomenei naudodami įvairias platformas (*pvz.*, palydovinę, skaitmeninės antžeminės televizijos, kabelinę, IPTV ([32])). Be transliacijų naudojant skaitmeninės antžeminės televizijos platformą, transliuotojai savo kanalus, už kuriuos mokama pagal žiūrėjimo laiką, arba nemokamus kanalus gali transliuoti naudodami ir kitas platformas, pavyzdžiui, palydovinę platformą „Movistar+“.

(28) Nacionalinių, regioninių ir vietos nemokamų kanalų, visuomeninių transliuotojų (RTVE visoje šalyje) siūlomų žiūrovams nemokamai, transliavimą teisės aktų leidėjas priskiria prie viešųjų paslaugų ([33]). Tačiau privačių transliuotojų siūlomas nemokamų kanalų transliavimas nepriskiriamas prie viešųjų paslaugų ([34]). Privatiems transliuotojams buvo suteiktos transliavimo tam tikrais nustatytais dažniais licencijos, galiojančios bent iki 2025 m.

([26]) Ispanijoje 800 MHz juostos dažnius transliuotojai iš tikrųjų naudojo iki 2015 m. kovo 31 d.

([27]) *Real Decreto 365/2010, de 26 de marzo, por el que se regula la asignación de los múltiples de la Televisión Digital Terrestre tras el cese de las emisiones de televisión terrestre con tecnología analógica*.

([28]) Tankintuvu generuojamas signalas, kurį sudaro sutelkti kiti signalai, taip siekiant pagerinti jų siuntimą ir transliavimą. Tuo metu iš viso buvo 8 visą šalį aprėpiantys tankintuvai (2 buvo skirti visuomeninei televizijai, 6 – privačiai).

([29]) *Real Decreto 458/2011, de 1 de abril, sobre actuaciones en materia de espectro radioeléctrico para el desarrollo de la sociedad digital*.

([30]) Karališkajame dekrete Nr. 365/2010 nustatyta, kad 800 MHz dažnių juosta telekomunikacijų operatoriams turi būti atlaisvinta iki 2014 m. gruodžio 31 d. Kadangi vėluota namų ūkius pritaikyti, kad būtų galima naudoti naujus dažnius, skaitmeninis dividendas Ispanijoje atlaisvintas tik 2015 m. kovo 31 d.

([31]) Pirminiai skaičiavimai, apimantys ir visuomeninius, ir privačius transliuotojus.

([32]) Interneto protokolo televizija.

([33]) Daugiau informacijos pateikta sprendime pradėti tyrimą.

([34]) Valstybės išduotoje licencijoje nustatytas ir antžeminės transliacijos dažnis. Nacionaliniai privatūs transliuotojai yra „Atresmedia“ („Antena 3“ ir „La Sexta“), „MEDIAset España“ („Telecinco“ ir „Cuatro“), „Veo TV“ ir „NET TV“. Be nacionalinių privačių transliuotojų, taip pat yra keli regioniniai ir vietos privatūs transliuotojai.

(29) Siekiant užtikrinti, kad gyventojai galėtų veiksmingai naudotis televizijos paslaugomis, Ispanijos įstatymu ir visuomeniniai, ir privatūs transliuotojai įpareigoti užtikrinti minimalią antžeminio tinklo aprėptį. Šios prievolės užtikrinti aprėptį nustatytos visuomeniniams transliuotojams skiriant pavedimą teikti viešąją paslaugą ir įtrauktos į privačių transliuotojų turimas licencijas. Visuomeniniai transliuotojai turi aprėpti bent 98 %, o privatūs transliuotojai – bent 96 % Ispanijos gyventojų.

(30) Platformos operatoriai yra privačiojo arba viešojo sektoriaus subjektai, valdantys technologinę infrastruktūrą, būtiną transliuotojų parengtiems kanalams perduoti ir transliuoti visuomenei. Anksčiau vienintelė galima platforma buvo analoginė antžeminė platforma. Technologijoms pažangėjant, rinkoje atsirado daugiau platformų, ir dabar Ispanijoje yra keturios transliavimo platformos:

i) *antžeminė*, iki atlaisvinant skaitmeninį dividendą naudojusi 800 MHz dažnių juostą maždaug trisdešimčiai nacionalinių ir keliems regioniniams bei vietos nemokamiems, taip pat dviem mokamiems TV kanalams transliuoti;

ii) *palydovinė*, naudojanti kitą radijo dažnių juostą nei skaitmeninė antžeminė televizija ([35]); ja transliuojami įvairiausi kanalai (įskaitant nemokamus ir mokamus);

iii) *kabelinė*, skirta abonentinės televizijos kanalams transliuoti (įskaitant daugumą nemokamų kanalų, transliuojamų naudojant skaitmeninės antžeminės televizijos platformą);

iv) *IPTV* – naudojant šią platformą TV signalą galima siųsti bent 8 Mbps šviesolaidinės ryšio linijos iki galutinio paslaugų gavėjo (FTTH) ir skaitmeninės abonento linijos (XDSL) plačiajuosčio ryšio jungtimi. Šia platforma transliuojami abonentinės televizijos kanalai, įskaitant daugumą nemokamų kanalų, transliuojamų naudojant skaitmeninės antžeminės televizijos platformą.

(31) Ispanijoje vyrauja skaitmeninės antžeminės televizijos platforma, esanti pagrindine nemokamos televizijos transliavimo platforma. Antžeminį tinklą sudaro signalo perdavimo infrastruktūra ir transliavimo centrai (o juos sudaro bokštai, siųstuvai ir kt.). Transliavimo centrai priklauso nacionaliniams ir regioniniams platformos operatoriams, taip pat viešojo sektoriaus institucijoms (savivaldybėms ar regioninės valdžios institucijoms). Dėl techninių apribojimų antžeminė televizija nepasiekia visų Ispanijos gyventojų (pvz., signalas nepasiekia kelių III zonos retai apgyvendintų ar kalnuotų vietovių). Tačiau, kadangi transliuotojams įstatymu nustatytos prievolės užtikrinti aprėptį I zonoje, o skaitmeninės antžeminės televizijos tinklams išplėsti į atokias ir mažiau urbanizuotas II zonos vietoves skirta viešųjų lėšų, skaitmeninė antžeminė televizija transliuojama maždaug 98,85 % gyventojų ([36]). Likusiesiems 1,15 % Ispanijos gyventojų transliuojama palydovinė televizija. Pasak įmonės „Astra“, siųsti signalą visiems Ispanijos gyventojams techniniu požiūriu įmanoma tik skaitmenine platforma ([37]).

(32) Kalbant apie kitas platformas, remiantis Ispanijos telekomunikacijų reguliavimo institucijos ([38]) (toliau – CMT) turimais duomenimis, jau įrengtas kabelinės TV tinklas galėtų pasiekti vos daugiau kaip 20 % gyventojų, o jau įrengtu plačiajuosčio ryšio tinklu (naudojant FTTH ir XDSL) IPTV paslaugas būtų galima teikti 16,5 % gyventojų ([39]).

(33) Skaitmeninės antžeminės televizijos signalo perdavimo ir transliavimo paslaugą teikia platformos operatoriai ([40]), pagrindinis iš jų yra „Abertis“ ([41]).

([35]) Antžeminės skaitmeninės televizijos transliuotojai naudoja ultraaukštojo dažnio (UAD) juostą, o palydovinės platformos operatoriai TV signalus siunčia superaukštojo dažnio (SAD) juosta.

([36]) 93,5 % gyventojų televizijai žiūrėti naudojasi antžemine platforma. Likusieji 5,35 % renkasi televizijos paslaugas, teikiamas naudojant kitas platformas.

([37]) Palydovinę platformą sudaro antžeminė stotis, palydovas ir – imtuvo lygmeniu – palydovinė antena bei dekoderis. Palydovinės televizijos aprėpčiai regione plėsti, pastaroji antžeminė įranga turi būti įdiegta kliento patalpose.

([38]) *Comisión del Mercado de Telecomunicaciones*.

([39]) 2010 m. sutartis dėl IPTV buvo pasirašę 855 584, dėl kabelinės televizijos – 1 586 573 namų ūkiai. Bendras Ispanijos gyventojų skaičius buvo 47 021 031. Daugiau informacijos galima rasti CMT metinėje ataskaitoje adresu http://informeanual.cmt.es/.

([40]) Kiti regioninio lygmens skaitmeninės antžeminės televizijos platformos operatoriai yra „Itelazpi“, „Nasertic“ ir „TelecomCLM“.

([41]) Kaip nurodyta sprendimo pradėti tyrimą 25 konstatuojamojoje dalyje, Ispanijos konkurencijos institucija (*Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia*, toliau – CNMC) nustatė, kad „Abertis“ piktnaudžiavo savo dominuojančia padėtimi skaitmeninės antžeminės televizijos transliavimo ir susijusių mažmeninių signalo perdavimo paslaugų rinkose (*CNMC Expediente S/0207/09 Transporte de Televisión*). „Abertis“ privalo leisti prieigą prie savo skaitmeninės antžeminės televizijos signalų transliavimo tinklo, nes tai išteklius, kurio negalima atkartoti ir kuris labai svarbus teikiant skaitmeninės antžeminės televizijos signalo perdavimo ir transliavimo paslaugą. „Abertis“ šias skaitmeninės antžeminės televizijos signalų perdavimo ir transliavimo paslaugas taip pat teikia transliuotojams, ir šioje srityje jos padėtis dominuojanti. Išsamiai išanalizavusi „Abertis“ sąnaudas ir pajamas CNMC nustatė, kad, taikant kainas, kuriomis bendrovė teikia prieigos prie savo centrų paslaugas, ir atsižvelgiant į sąlygas, dėl kurių bendrovė yra susitarusi su klientais mažmeninėje rinkoje, taip pat veiksmingai kaip „Abertis“ veikiantys konkurentai negauna pelno ir negali išlikti skaitmeninės antžeminės televizijos signalų perdavimo ir transliavimo rinkose.

(34) Apie 10,8 % Ispanijos gyventojų ([42]) yra mokamos televizijos abonentai. Dauguma nemokamų kanalų, kuriuos galima matyti per skaitmeninę antžeminę televiziją, transliuojami naudojant ir alternatyvias platformas (nemokamai arba kaip mokamo rinkinio dalis). Kita dominuojanti mokamos televizijos platforma yra palydovinė ([43]), šios platformos pagrindiniai operatoriai yra du – „Hispasat“ ir „Astra“.

2.5. **Ispanijos privataus (komercinio) transliavimo teisinė sistema**

(35) Antžeminę platformą naudojančių privačių transliuotojų teisės ir pareigos nustatytos keliuose teisės aktuose dėl jiems skiriamų koncesijų teikti televizijos paslaugas, tų koncesijų atnaujinimo ir dėl vėliau suteikiamų licencijų. Privatūs transliuotojai, norintys naudoti trūkstamą dažnį, pirmiausia turi gauti koncesiją, taigi prieš tai turi dalyvauti valdžios institucijų rengiamame konkurse. Siekdami dalyvauti koncesijų konkurse, jie turi pateikti kvietime teikti pasiūlymus nurodytas sąlygas atitinkančius pasiūlymus ([44]). Tada transliuotojams suteikiama teisė transliuoti savo kanalus tam tikrais dažniais antžeminiais tinklais, tačiau tinklų pajėgumas yra ribotas ir turi būti reguliuojamas valstybės. Koncesijos buvo atnaujintos ir 2010 m. pakeistos licencijomis, galiosiančiomis bent iki 2025 m. ([45]) Licencijų galiojimo laikotarpiu valstybė privalo vykdyti savo įsipareigojimus ir licencijas gali panaikinti, tik jeigu transliuotojai nevykdo savo įsipareigojimų ([46]). Transliuotojai, nebepajėgiantys vykdyti savo įsipareigojimų, licencijas gali grąžinti.

(36) Privatūs transliuotojai privalo paslaugą teikti antžeminiame tinkle minimaliai procentinei gyventojų daliai, t. y. kaip nustatyta nacionaliniame techniniame plane, 96 % gyventojų. Karališkajame dekrete Nr. 365/2010 nustatyta, kad, atlaisvinant skaitmeninį dividendą, transliuotojai privalo vienu metu transliuoti abiem dažniais, kol naujieji tankintuvai bus galiausiai paskirti ([47]).

(37) Privatiems transliuotojams suteiktose pirminėse koncesijose teikti televizijos paslaugas, taip pat atitinkamuose dokumentuose, kuriais tos koncesijos buvo atnaujintos, ir vėliau suteiktose licencijose nenurodyta teisė gauti sąnaudų, patiriamų dėl to, kad tenka naudoti kitą spektrą, arba dėl spektro naudojimo perskirstymo, kompensaciją. Be to, nacionaliniame techniniame plane nustatyta, kad, dėl rinkos ar technologinės plėtros tapus būtina pakeisti transliavimo būdą, valdžios institucijos gali nustatyti specialias transliavimo sąlygas, nenumatytas koncesijose ([48]). Nacionaliniame techniniame plane nenustatyta privačių transliuotojų teisė tokiu atveju gauti kompensaciją.

3. **OFICIALI TYRIMO PROCEDŪRA**

3.1. **Pagrindas pradėti procedūrą**

(38) Sprendime pradėti tyrimą Komisija pirmiausia pažymėjo, kad priemonė, atrodytų, atitinka visus Sutarties 107 straipsnio 1 dalies kriterijus, todėl ją būtų galima laikyti valstybės pagalba, kaip apibrėžta minėtoje straipsnio dalyje.

(39) Remiantis sprendimu pradėti tyrimą, tiesioginiai pagalbos, teikiamos įgyvendinant priemonę, gavėjai yra ir visuomeniniai, ir privatūs skaitmeninės antžeminės televizijos transliuotojai.

([42]) „Otro indicador de esta tendencia fue el aumento en más de un millón del número de abonados a la televisión de pago, que por primera vez superó los 5 millones de clientes“. *CNMC Informe Económico Sectorial de las Telecomunicaciones y el Audiovisual 2015*, p. 3.

([43]) 2014 m. pagal mokamos televizijos platformas žiūrovai pasiskirstė taip: IPTV – 38,8 %, palydovinė – 30,2 %, kabelinė – 23,7 % ir skaitmeninė antžeminė televizija – 4,5 %. Šaltinis. http://data.cnmc.es/datagraph/jsp/inf_anual.jsp.

([44]) *Resolución de 25 de enero de 1989, de la Secretaria general de Comunicaciones, por la que se publica el acuerdo por el que se aprueba el pliego de bases del concurso para la adjudicación del servicio público de televisión, en gestión indirecta, y se dispone la convocatoria del correspondiente concurso público; Titulo III, derechos y obligaciones de los concesionarios*.

([45]) 2010 m. kovo 31 d. Audiovizualinės komunikacijos įstatyme Nr. 7 nustatytas teisinis teisės akto, kuriuo suteikiama teisė teikti audiovizualines paslaugas, keitimo pagrindas. Galiojančios koncesijos licencijomis buvo pakeistos pagal individualius susitarimus su suinteresuotaisiais transliuotojais, žr. 2010 m. liepos 11 d. susitarimą su „Antena 3“, „Telecinco“, „La Sexta“ bei „Veo“ ir 2010 m. gegužės 28 d. su „Sogecable“.

([46]) Pavyzdžiui, jeigu transliuotojai netransliuoja 15 arba daugiau dienų.

([47]) 2016 m. vasario 11 d. Ispanijos valdžios institucijos Komisijai pranešė, kad privačių transliuotojų prievolė vienu metu transliuoti abiem formatais panaikinta 2014 m. rugsėjo 19 d. Karališkuoju dekretu Nr. 805/2014, kuriuo patvirtintas naujasis nacionalinis skaitmeninės antžeminės televizijos techninis planas. Šiame norminiame teisės akte nustatyta, kad, atlaisvinant skaitmeninį dividendą, privatūs transliuotojai gali svarstyti galimybę vienu metu transliuoti abiem formatais, bet neprivalo to daryti. Tačiau Komisijai apie šį pakeitimą nepranešta.

([48]) *Disposición adicional decimocuarta. Condiciones especiales de emisión: En función de la evolución del mercado, de las posibilidades tecnológicas y del desarrollo de la televisión digital terrestre, el Gobierno podrá decidir el establecimiento de condiciones especiales de emisión en línea con las prácticas de los principales países europeos, no previstas en los actuales contratos concesionales*.

(40) Be to, sprendime pradėti tyrimą laikomasi nuomonės, kad skaitmeninės antžeminės televizijos platformos operatoriai, visų pirma „Abertis“, yra galimi netiesioginiai pagalbos, teikiamos įgyvendinant priemonę, gavėjai.

(41) Komisijai kilo abejonių, ar priemone būtų galima pateisinti sąnaudų, kurios paprastai būtų įtrauktos į transliuotojų biudžetą, kompensavimą, taigi Komisija abejojo ir jos suderinamumu. Komisija laikėsi preliminarios nuomonės, kad priemone tam tikroms įmonėms būtų suteikta lengvatų ir iškraipyta konkurencija vidaus rinkoje. Komisija padarė išvadą, kad „remiantis turima informacija, tokia parama negali būti suderinama, išskyrus atvejus, kai imamasi tinkamų priemonių, kuriomis pirmiausia siekiama šalinti iškraipomąjį poveikį platformos operatorių konkurencijai“.

(42) Todėl Komisija Ispanijos paprašė pateikti savo pastabas dėl priemonės ir visą informaciją, kuri būtų naudinga atliekant vertinimą.

(43) Papildoma faktinė informacija apie priežastis, dėl kurių pradėta oficiali tyrimo procedūra, pateikta sprendime pradėti tyrimą, ir tą sprendimą reikia laikyti neatskiriama šio sprendimo dalimi.

3.2. **Ispanijos valdžios institucijų pastabos**

Ispanijos valdžios institucijų pastabos dėl sprendimo pradėti tyrimą

(44) Pasak Ispanijos valdžios institucijų, priemonė nėra valstybės pagalba, nes pagalbos gavėjams, pradedantiems naudoti žemesnių dažnių juostą, nesuteikiama jokio pranašumo. Šiuo požiūriu pagal Ispanijos Konstitucijos 106 straipsnio 2 dalį priemonė yra kompensacija; toje straipsnio dalyje nustatyta, kad valstybė privalo atlyginti visą žalą, patiriamą dėl administracinių veiksmų. Bet kuriuo atveju, jeigu būtų nustatyta, kad priemonė yra valstybės pagalba, ji būtų suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 2 dalies b punktą, nes tai, kad reikia atlaisvinti skaitmeninį dividendą, pasak Ispanijos valdžios institucijų, yra ypatingas įvykis.

(45) Kitaip tariant, priemonę būtų galima laikyti suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, nes, pasak Ispanijos valdžios institucijų, i) šia priemone remiama Europos politika dėl skaitmeninio dividendo naudojimo siekiant tenkinti visuomenės poreikius ir skatinti ekonomikos augimą, ii) ja šalinamas rinkos nepakankamumas, iii) tai yra tinkama priemonė, nes bus taikoma tik tiems transliuotojams, kurie priversti patirti nepageidaujamų sąnaudų dėl to, kad privalo vienu metu transliuoti abiem formatais, o kompensacija bus tik tokio dydžio, kad būtų padengta šių išimtinių išlaidų suma, iv) ši priemonė turi skatinamąjį poveikį, nes negavę pagalbos transliuotojai galbūt nenorėtų dalyvauti perskirstant spektrą ir užtikrinti transliavimą abiem formatais, v) ši priemonė yra proporcinga, nes ja dengiamos tik papildomos transliuotojų sąnaudos, patiriamos dėl kanalų perskirstymo, vi) technologiniu požiūriu neutrali, nes, keičiant kanalus, kad būtų atlaisvintas skaitmeninis dividendas, kitoms platformoms poveikio nedaroma, ir vii) šia priemone konkurencija nebūtų iškraipoma, nes, jeigu transliuotojams tektų prisiimti sąnaudas negaunant kompensacijos, tai neatitiktų jų augimo lūkesčių ir būtų naudinga kitų rinkų dalyviams.

(46) Sprendime pradėti tyrimą Ispanijos valdžios institucijos buvo pakviestos teikti pastabas dėl priemonės ir, *inter alia*, pateikti šią informaciją: i) dokumentus (pavyzdžiui, susirašinėjimo su transliuotojais medžiagą, pareiškimus), iš kurių būtų matyti, kad laikotarpiu, kai reikalaujama vienu metu transliuoti abiem formatais, negebama to finansuoti iš savo išteklių, ii) įrodymus (pavyzdžiui, pasiūlymą, sąnaudų ir naudos *ex ante* analizę, viešų konsultacijų šia tema medžiagą ir pan.), kuriais būtų galima pagrįsti antžeminės platformos pasirinkimą (antžeminės transliacijos perkėlimą į žemesnių antžeminių dažnių juostą) sprendžiant trūkstamų dažnių problemą, iii) teisių ir pareigų, transliuotojams tenkančių pagal dabartines licencijas ir koncesijas, santrauką, sąlygas, kuriomis šios licencijos ir (arba) koncesijos gali būti keičiamos, ir tokių pakeitimų pasekmes (valstybei ir transliuotojams), iv) išsamią su infrastruktūros pritaikymu susijusių sąnaudų, kiekvieno transliuotojo finansuojamų iš savo išteklių, apžvalgą, v) paaiškinimą, kokį poveikį turi pasirinktas skaitmeninio dividendo atlaisvinimo laikas, ir vi) daugiau informacijos apie mokamų televizijos kanalų, dabar transliuojamų naudojant skaitmeninės antžeminės televizijos platformą, transliuotojų atrankos kriterijus.

(47) Ispanijos valdžios institucijos atsakė, kad didžioji šios informacijos dalis jau buvo pateikta dar nepradėjus oficialios tyrimo procedūros. Ispanijos valdžios institucijos pateikė konkrečių pastabų dėl reikalaujamų įrodymų,

kuriais būtų pagrįstas antžeminės platformos pasirinkimas sprendžiant dažnių trūkumo problemą, ir tvirtino, kad šis klausimas yra platesnis už priemonės neutralumo vertinimo sritį ir kad jos dėl to neprivalo pagrįsti ketinamų kompensacinių priemonių, aiškiai suderinamų su Sąjungos teise. Ispanijos valdžios institucijos tokius pat argumentus pateikė ir dėl privačių transliuotojų licencijų, teigdamos, kad valstybė turi teisę nustatyti licencijas, kurios technologiniu požiūriu nebūtų neutralios, siekdama užtikrinti, kad I zonoje būtų aprėpti reikalaujami 96 % gyventojų. Ispanijos valdžios institucijos taip pat teigė, kad, net jeigu šiose licencijose nenustatyta, kad privatūs transliuotojai turi teisę į visų su skaitmeninio dividendo atlaisvinimu susijusių sąnaudų kompensavimą, jose nenurodyta, kad tokios teisės į kompensaciją jie neturi. Be to, Ispanijos valdžios institucijos paaiškino, kad visi privatūs transliuotojai, be licencijos teikiantys viešojo intereso audiovizualines paslaugas, gali laisvai rinktis iš esamų platformos technologijų. Ši teisė suteikiama ir licenciją turintiems privatiems transliuotojams, bet jie ja naudotis gali tik įvykdę prievolę užtikrinti 96 % gyventojų aprėptį, ir tai gali būti tik papildoma veikla.

(48) Kalbant konkrečiau apie technologinį neutralumą, Ispanijos valdžios institucijos tvirtino, kad jų pranešimas atitinka šį principą tuo požiūriu, kad privatūs transliuotojai gali rinktis, kokią platformą naudoti vykdant prievolę vienu metu transliuoti abiem formatais (palydovinę, kabelinę, ADSL, šviesolaidinio tinklo ar skaitmeninės antžeminės televizijos). Tačiau jos nurodė, kad priemonė taikoma išskirtinai tik laikotarpiu, kuriuo reikalaujama vienu metu transliuoti abiem formatais, o pasibaigus tam laikotarpiui – nebegalios. (Pereinamajam) laikotarpiui, kai reikalaujama vienu metu transliuoti abiem formatais, pasibaigus, šiems transliuotojams nustatyta prievolė užtikrinti geografinę aprėptį, naudojant skaitmeninės antžeminės televizijos platformą, kaip nustatyta galiojančiose licencijose, išlieka. Be to, Ispanijos valdžios institucijos paaiškino, kad privačių transliuotojų prievolė I zonoje užtikrinti 96 % gyventojų aprėptį, naudojant skaitmeninės antžeminės televizijos platformą, nereiškia, kad būtent tokia procentinė Ispanijos gyventojų dalis antžeminės televizijos transliuotojų programų signalus iš tikrųjų priims skaitmeninės antžeminės televizijos imtuvų sistemomis. Taip yra dėl to, kad alternatyvių technologijų ir skaitmeninės antžeminės televizijos aprėptis gali sutapti ([49]).

(49) Ispanijos valdžios institucijos padarė išvadą, kad priemone privatiems transliuotojams, naudojantiems skaitmeninės antžeminės televizijos platformą, nesuteikiama jokio ekonominio pranašumo, nes ja atlyginamos tik išimtinės sąnaudos, patiriamos vienu metu transliuojant abiem formatais, o tai tiesiogiai susiję su jų prievole atlaisvinti 800 MHz dažnių juostą.

Ispanijos valdžios institucijų pastabos dėl įmonės „Astra“ pastabų

(50) Kaip minėta 4 konstatuojamojoje dalyje, Ispanijos valdžios institucijos pateikė pastabas dėl įmonės „Astra“ pastabų, pateiktų vykstant oficialiam tyrimui. Ispanijos valdžios institucijos pabrėžė, kad „Astra“ nepateikė jokios papildomos informacijos, išskyrus sprendime pradėti tyrimą išdėstytus argumentus.

(51) Ispanijos valdžios institucijos pabrėžė, kad įmonės „Astra“ pareikšta kritika apima ir dalykus, nepatenkančius į priemonės, apie kurią pranešta ir kuri susijusi tik su laikinu privačių transliuotojų sąnaudų, patiriamu vienu metu transliuojant abiem formatais, kompensavimu, taikymo sritį. Ispanijos valdžios institucijų nuomone, „Astra“ siekia pakeisti Ispanijos televizijos kanalų transliavimo I zonoje reguliavimo sistemą, tačiau pranešimas su tuo nesusijęs. Ispanijos valdžios institucijos taip pat paaiškino, kad praktiškai priemonė taikoma ne tik privatiems transliuotojams, naudojantiems skaitmeninės antžeminės televizijos technologiją, bet ir visiems Ispanijoje veikiantiems nemokamų kanalų transliuotojams. Taip yra dėl to, kad nėra išskirtinių transliuotojų, naudojančių alternatyvias platformas, visų pirma palydovines. Palydovinė platforma naudojama mokamiems televizijos kanalams (nemokamiems užsienio kanalams ir tarptautinėms tam tikrų kanalų versijoms), įtrauktiems į kanalų grupę „Canal+“ ([50]), transliuoti. Remdamosi tuo, Ispanijos valdžios institucijos mano, kad bet kuriuo atveju nemokamų skaitmeninės antžeminės televizijos kanalų transliuotojai ir palydovinės platformos kanalų grupė „Canal+“ nepatenka į tą pačią rinką.

(52) Ispanijos valdžios institucijos taip pat pateikė išsamių pastabų dėl įmonės „Astra“ nuomonės, kad priemonės negalima pagrįsti remiantis Sąjungos teise, ir nurodė Sprendimą Nr. 243/2012/ES bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/20/EB (toliau – Leidimų direktyva) ([51]).

(53) Pateikdamos nuorodą į Sprendimą Nr. 243/2012/ES Ispanijos valdžios institucijos nurodė, kad pagal sprendimo 6 straipsnio 5 dalį „valstybės narės gali užtikrinti, kad atitinkamais atvejais perėjimo arba radijo spektro naudojimo perskirstymo tiesioginės išlaidos būtų tinkamai kompensuojamos pagal nacionalinę teisę ir vadovaujantis Sąjungos teise“. Ispanijos valdžios institucijos šią straipsnio dalį aiškina kartu su 18 konstatuojamąja dalimi, t. y. „kai tinkama, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nustatyti kompensacines priemones, susijusias su perėjimo sąnaudomis“.

([49]) Pavyzdžiui, pasak Ispanijos valdžios institucijų, Ispanijoje palydovinės mokamos televizijos platformos naudotojai skaitmeninės antžeminės televizijos kanalus dėl praktinių priežasčių paprastai gali matyti, nors naudoja palydovinę platformą.

([50]) Tik mokamos televizijos platforma, apimanti ir daugumą skaitmeninės antžeminės televizijos nemokamų programų.

([51]) 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/20/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (OL L 108, 2002 4 24, p. 21).

(54) Dėl argumentų, susijusių su Leidimų direktyva, Ispanijos valdžios institucijos nesutiko su tuo, kaip „Astra“ aiškina 14 straipsnį. Remiantis šiuo straipsniu, „valstybės narės užtikrina, kad teises, sąlygas ir procedūras, susijusias su bendraisiais leidimais, naudojimo teisėmis ir teisėmis įrengti įrenginius, būtų galima pakeisti tik objektyviai pagrįstais atvejais ir proporcingai“. Šiame straipsnyje taip pat nustatyta, kad „valstybės narės neapriboja ir neatima teisių įrengti įrenginius, kol nėra praėjęs laikas, kuriam jos buvo suteiktos, išskyrus atvejus, kai tai pateisinama ir taikoma pagal atitinkamas nacionalines nuostatas dėl kompensacijos už atimtas teises“.

(55) Atsižvelgdamos į tai, Ispanijos valdžios institucijos tvirtino, kad, priešingai negu nustatyta sprendime pradėti tyrimą, transliuotojų licencijose nenustatyta, kad nėra galimybės kompensuoti sąnaudas, patiriamas vienu metu transliuojant abiem formatais, nes tuo metu, kai teiktos licencijos, tų sąnaudų numatyti nebuvo galima ([52]). Kalbant apie priemonės suderinamumą su Sąjungos teise, Ispanijos valdžios institucijos nesutinka su sprendimo pradėti tyrimą 65–67 konstatuojamosiose dalyse nurodomų ES teismų precedentinių sprendimų pavyzdžiais, siejamais su priemone, nes 1) kompensacija, kurią numatoma mokėti įgyvendinant priemonę, yra tiesioginis nustatytos prievolės vienu metu transliuoti abiem formatais padarinys, 2) ši prievolė yra suderinama su Sprendimu Nr. 243/2012/ES, kuriame, kaip paaiškinta, numatyta teisė į kompensaciją, 3) teisinis kompensacijos mokėjimo pagrindas buvo patvirtintas dėl to, kad buvo nustatyta prievolė vienu metu transliuoti abiem formatais, 4) vykdant šią prievolę patiriamos sąnaudos tiksliai atitinka kompensacijos dydį.

(56) Atsižvelgdamos į tai, kad planuojama iki 2020 m. atlaisvinti 700 MHz dažnių juostą, Ispanijos valdžios institucijos mano, kad, Komisijos sprendimui dėl priemonės esant neigiamam, gali atsirasti kliūčių sklandžiam ES iniciatyvos įgyvendinimui.

Visuomeninių transliuotojų sąnaudų, patiriamų vienu metu transliuojant abiem formatais, kompensavimas

(57) 2014 m. rugsėjo mėn., kai buvo priimtas Karališkasis dekretas Nr. 677/2014, Ispanijos valdžios institucijos atsiėmė pranešimą dėl visuomeninių transliuotojų sąnaudų, patiriamų vienu metu transliuojant abiem formatais, kompensavimo. Karališkajame dekrete nustatyti devyni visuomeniniai transliuotojai. Vienas transliuotojas aprėpia visą Ispanijos teritoriją (RTVE), aštuoni – regionus. Visiems šiems visuomeniniams transliuotojams, kurių viešosios paslaugos sritis aiškiai apibrėžta, vienu metu transliuoti abiem formatais buvo paskelbta privaloma, kad namų ūkiai imtuvų sistemas galėtų pritaikyti neprarasdami paslaugų. Bendra viešojo finansavimo suma buvo mažesnė nei iš pradžių numatyta 2011 m. pranešime, o laikotarpis, kuriuo vienu metu turi būti transliuojama abiem formatais, – sutrumpintas ([53]). Ispanijos valdžios institucijos Komisijai pranešė, kad karališkasis dekretas atitinka Komisijos sprendimą Nr. 2012/21/ES ([54]), taigi apie jį pranešti nereikia.

(58) Ispanijos valdžios institucijos neatsiėmė pranešimo apie priemonę dalies, susijusios su privačių transliuotojų sąnaudų, patirtų vienu metu transliuojant abiem formatais, kompensavimu ([55]).

3.3. **Suinteresuotųjų šalių pastabos**

(59) Visos 4 konstatuojamojoje dalyje nurodytos suinteresuotosios šalys, išskyrus „Astra“, pateikė argumentų, kuriais prieštaraujama preliminarioms Komisijos išvadoms dėl priemonės.

3.3.1. *Įmonės „Astra“ pastabos*

(60) Privačioms šalims priklausanti palydovinės platformos operatorė „Astra“ mano, kad priemonė neabejotinai yra valstybės pagalba, ja pažeidžiamas technologinio neutralumo principas ir stiprinama dominuojančios skaitmeninės antžeminės televizijos platformos operatorės „Abertis“ padėtis. „Astra“ mano, kad „Abertis“, įgyvendinant priemonę, yra netiesioginė pagalbos gavėja.

(61) Kalbant apie priemonės poveikį, „Astra“ mano, kad, nepaisant to, jog priemonė susijusi tik su kompensacija, mokama dėl reikalavimo vienu metu transliuoti abiem formatais, praktiškai ja būtų dengiamos visos transliuotojų išlaidos, susijusius su skaitmeninio dividendo atlaisvinimu.

([52]) 1989 m.

([53]) Pagalbos suma buvo maždaug 10 mln. EUR, o laikotarpio, kuriuo turėjo būti vienu metu transliuojama abiem formatais, trukmė – nuo trijų iki šešių mėnesių.

([54]) 2011 m. gruodžio 20 d. Komisijos sprendimas 2012/21/ES dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 106 straipsnio 2 dalies taikymo valstybės pagalbai, kompensacijos už viešąją paslaugą forma skiriamai tam tikroms įmonėms, kurioms pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas (OL L 7, 2012 1 11, p. 3).

([55]) Kitaip nei visuomeniniams transliuotojams, privatiems transliuotojams nenustatyta viešosios paslaugos sritis, be to, jiems nustatyta mažesnės geografinės aprėpties prievolė.

(62) „Astra“ sutinka su Komisija, kad privačių transliuotojų prievolė vienu metu transliuoti abiem formatais yra nustatyta nacionaliniame įstatyme (norminiame teisės akte), taigi, teisės į kompensaciją nėra. Pasak įmonės „Astra“, nacionaliniame techniniame plane nurodyta, kad viešojo sektoriaus institucijos gali nustatyti specialias transliavimo sąlygas, nenumatytas licencijose, jeigu to reikia dėl rinkos reguliavimo ar technikos raidos, ir teisė į kompensaciją nesuteikiama.

(63) „Astra“ taip pat nurodo tai, kad dar iki Karališkojo dekreto Nr. 365/2010 patvirtinimo skaitmeninės antžeminės televizijos transliuotojai žinojo apie skaitmeninio dividendo atlaisvinimą ir su tuo susijusį perkėlimą į kitą dažnių juostą. Priemonė būtų naudinga išskirtinai šiems transliuotojams, o kitas platformas naudojantys transliuotojai patirtų žalos.

(64) Kalbant apie priemonės vertinimą, „Astra“ nesutinka, kad priemonė yra susijusi su ypatingu įvykiu, dėl kurio būtų galima taikyti Sutarties 107 straipsnio 2 dalies b punktą. „Astra“ taip pat nesutinka, kad priemonė atitinka Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punkto reikalavimus, nes ja būtų iškraipoma platformos operatorių konkurencija, kadangi technologiniu požiūriu priemonė nėra neutrali. Šiuo atžvilgiu „Astra“ pabrėžia, kad tiesioginiai pagalbos, teikiamos įgyvendinant priemonę, gavėjai, turi akivaizdžių paskatų vienu metu transliuoti abiem formatais negaudami kompensacijos, nes siekia išlaikyti savo žiūrovus ir pajamas iš reklamos, jau nekalbant apie jų gaunamą papildomą pranašumą dėl skaitmeninio dividendo atlaisvinimo (pvz., dėl to atsiranda galimybė televiziją 800 MHz dažnių juostoje matyti naudojantis judriojo ryšio telefonijos paslaugomis). „Astra“ taip pat tvirtina, kad Ispanijos valdžios institucijos neatliko nepriklausomo tyrimo, kuriuo būtų nustatyta, kad priemonė yra tinkama, būtina ir proporcinga pagalba.

(65) Baigiant galima teigti, kad „Astra“ pritaria Ispanijos televizijos rinkos atvėrimui I zonoje, taip pat galimybei alternatyvių technologinių platformų operatoriams konkuruoti pagal nuopelnus.

3.3.2. *„Abertis“ pastabos*

(66) Panašiai kaip Ispanijos valdžios institucijos, „Abertis“ priemonės nelaiko valstybės pagalba, nes ja nesuteikiama atrankiojo ekonominio pranašumo ir neiškraipoma rinka. Jeigu Komisija nuspręstų priemonę laikyti valstybės pagalba, ši pagalba turėtų būti paskelbta suderinama pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalį.

(67) „Abertis“ nurodo nei gausianti naudos, nei patirsianti žalos, kad ir kokią technologiją transliuotojai pasirinktų naudoti laikotarpiu, kai reikalaujama vienu metu transliuoti abiem formatais. „Abertis“ mano, kad mokant kompensaciją dėl to, kad reikalaujama vienu metu transliuoti abiem formatais, iš tikrųjų intensyvėja platformų operatorių konkurencija, o tai naudinga ir transliavimo rinkai, ir vartotojams.

(68) „Abertis“ pritaria, kad skaitmeninės antžeminės televizijos technologija yra veiksminga, bet nesutinka, kad nuo to, jog ši konkreti technologija naudojama laikotarpiu, kai reikia vienu metu transliuoti abiem formatais, priklausys tai, kokią platformą transliuotojai naudos ateityje. Kita vertus, „Abertis“ pripažįsta, kad skaitmeninės antžeminės televizijos signalas ir toliau bus siunčiamas naudojant tik skaitmeninės antžeminės televizijos technologiją, laikantis transliuotojų licencijose nustatytų sąlygų.

(69) Baigiant būtų galima teigti, kad „Abertis“ nesutinka su preliminariomis Komisijos išvadomis dėl priemonės.

3.3.3. *ETS pastabos*

(70) ETS taip pat nemano, kad priemonė yra valstybės pagalba. Jeigu Komisija nuspręstų priemonę laikyti valstybės pagalba, ši pagalba turėtų būti paskelbta suderinama pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalį, nes priemonė atitinka technologinio neutralumo principą.

(71) ETS Komisijos prašo vertinti tik faktinį priemonės tikslą – užtikrinti, kad vykstant perėjimo prie skaitmeninės antžeminės televizijos procesui, kurį lemia skaitmeninio dividendo atlaisvinimas, būtų vienu metu transliuojama abiem formatais, – ir poveikį. Pasak ETS, skaitmeninis dividendas nėra kokio nors norminio teisės akto, priimto atitinkamos institucijos ir taikomo transliavimo sektoriui, padarinys: jis nesiejamas su kokiu nors konkrečiu būdu, kuriuo turėtų būti teikiamos skaitmeninės antžeminės televizijos paslaugos, jo nelėmė rinkos ar technologinė plėtra ir jis nebūtinai daro poveikį visam skaitmeninės antžeminės televizijos sektoriui.

(72) ETS nemano, kad skaitmeninės antžeminės televizijos transliuotojams arba platformos operatoriams priemone būtų suteiktas koks nors tikras pranašumas, ir Komisijos prašo atsižvelgti į tai, kiek daug Ispanijos transliuotojai jau investavo į tai, kad, pereinant nuo analoginės prie skaitmeninės televizijos, jų paslaugos būtų suderintos su skaitmeninės antžeminės televizijos technologija ir infrastruktūra.

(73) Pasak ETS, privatūs skaitmeninės antžeminės televizijos transliuotojai turi teisėtų lūkesčių, susijusių su kompensacija, mokama dėl to, kad reikia vienu metu transliuoti abiem formatais, nes tokia kompensacija buvo numatyta ir nacionalinėje teisėje, ir galiojančiose licencijose.

(74) ETS mano, kad nėra jokių tikrų skaitmeninės antžeminės televizijos technologijos alternatyvų, kuriomis būtų galima užtikrinti, kad būtų vykdoma transliuotojams nustatyta prievolė užtikrinti tam tikrą aprėptį. Skaitmeninės antžeminės televizijos platforma patenka į atskirą rinką, į kurią nepatenka kitos platformos, nes, naudojimo ir veikimo požiūriu, jos yra tarpusavyje nepakeičiamos.

(75) Baigiant būtų galima teigti, kad ETS nesutinka su preliminariomis Komisijos išvadomis dėl priemonės.

3.3.4. *BNE pastabos*

(76) BNE laikosi nuomonės, kad priemonė nėra valstybės pagalba. Jeigu Komisija nuspręstų priemonę laikyti valstybės pagalba, ši pagalba turėtų būti paskelbta suderinama pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalį, o priemonė bet kuriuo atveju turėtų būti laikoma technologiniu požiūriu neutralia.

(77) Pasak BNE, transliuotojams tenkančios skaitmeninio dividendo atlaisvinimo sąnaudos ne tik apima papildomas sąnaudas, patiriamas dėl to, kad reikia vienu metu transliuoti abiem formatais (tenka mokėti atitinkamam skaitmeninės antžeminės televizijos platformos operatoriui), bet ir sąnaudas, patiriamas dėl to, kad reikalaujama pakeisti transliavimo antžeminiame tinke dažnius. Skaitmeninės antžeminės televizijos operatoriams priemonė nei naudinga, nei žalinga, nes dėl jos nepasikeis transliuotojų prievolė transliuoti naudojant skaitmeninės antžeminės televizijos platformą, išlaikant tam tikrą aprėptį žemesniais dažniais.

(78) BNE Komisiją ragina vertinti tik valstybės pagalbos klausimus ir netirti to, kaip traktuojama skaitmeninės antžeminės televizijos technologija, palyginti su palydovine technologija. BNE mano, kad, priemonės netaikant, transliuotojai neturėtų paskatų per nustatytą laikotarpį pasitraukti iš 800 MHz dažnių juostos, atlaisvintos siekiant suteikti galimybę naudoti skaitmeninį dividendą. Taigi, tai lemtų rinkos nepakankamumą.

(79) Baigiant būtų galima teigti, kad BNE nesutinka su preliminariomis Komisijos išvadomis dėl priemonės.

3.3.5. *NET TV pastabos*

(80) NET TV Komisijos prašo priemonės nelaikyti valstybės pagalba, o jeigu ji būtų laikoma valstybės pagalba, paskelbti ją suderinama su vidaus rinka.

(81) NET TV abejoja, kad, priemonės netaikant, transliuotojai privalėtų toliau vykdyti savo su viešuoju interesu susijusią prievolę, kad neprarastų savo licencijų. Taip yra dėl to, kad pereidami į kitą dažnį jie negautų jokio pranašumo. Todėl valdžiai tenka pagrįsta atsakomybė transliuotojams kompensuoti sąnaudas, susijusias su tuo, kad reikalaujama vienu metu transliuoti abiem formatais.

(82) Transliavimo vienu metu abiem formatais sąnaudos NET TV yra „neįmanomos“, nes jos rinkos dalis yra maža, o ji pati yra MVĮ. NET TV teigia, kad dėl to NET TV gali tekti pasitraukti iš atitinkamos rinkos.

(83) Baigiant būtų galima teigti, kad NET TV nesutinka su preliminariomis Komisijos išvadomis dėl priemonės.

4. **PRIEMONĖS VERTINIMAS**

4.1. **Pagalbos buvimas**

(84) Komisija tikrino, ar nagrinėjamoji priemonė gali būti laikoma valstybės pagalba pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį, kurioje nustatyta, kad „valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su vidaus rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai“.

(85) Tai reiškia, kad priemonė laikoma valstybės pagalba, jeigu ji atitinka visas šias sąlygas: 1) priemonė turi būti finansuojama iš valstybės išteklių; 2) ją taikant, įmonėms turi būti suteikiamas ekonominis pranašumas; 3) šis pranašumas turi būti atrankus ir dėl jo turi būti iškraipoma konkurencija arba kilti tokio iškraipymo grėsmė; 4) priemone turi būti daromas poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai.

4.1.1. *Valstybės ištekliai ir priskirtinumas valstybei*

(86) Kaip jau nustatyta sprendimo pradėti tyrimą 39 konstatuojamojoje dalyje, ginčijama priemonė turi būti finansuojama tiesiogiai iš Ispanijos biudžeto, tam naudojant pajamas, gaunamas aukcionuose telekomunikacijų operatoriams parduodant atlaisvintus dažnius. Ispanijos valdžios institucijos neginčijo sprendime pradėti tyrimą nustatyto fakto, kad priemonė turėtų būti finansuojama iš biudžeto išteklių.

(87) Kaip išdėstyta 2.3 skirsnyje, dėl priemonės sprendimą priima valstybė, o priemonė finansuojama iš nacionalinio biudžeto. Todėl Komisija konstatuoja, kad priemonė yra priskirtina valstybei ir siejama su valstybės išteklių naudojimu.

4.1.2. *Ekonominis pranašumas*

(88) Savo ankstesniuose sprendimuose Komisija yra nustačiusi, kad komercinis transliavimas ([56]) ir televizijos transliavimo tinklų eksploatavimas ([57]) yra ekonominė veikla.

(89) Ispanijos valdžios institucijos ir visos suinteresuotosios šalys, išskyrus įmonę „Astra“, mano, kad privatiems transliuotojams, pradedantiems naudoti žemesnių dažnių juostą, nesuteikiama jokio pranašumo ir kad tik kompensuojamos jų papildomos sąnaudos, kurias jiems tenka patirti dėl norminiais teisės aktais nustatytų pokyčių.

(90) Tvarios ekonomikos įstatymo 51 straipsnyje nustatyta ir visuomeninių, ir privačių transliuotojų teisė į visų su spektro naudojimo perskirstymu, kad būtų atlaisvinta 800 MHz dažnių juosta, susijusių sąnaudų, o pirmiausia – sąnaudų, patiriamų vienu metu transliuojant abiem formatais, finansinį kompensavimą. Vykstant oficialiam tyrimui, Ispanijos valdžios institucijos tvirtino, kad ši teisės akto nuostata grindžiama Ispanijos Konstitucijos 106 straipsnio 2 dalimi ([58]); ja remiantis kompensacijos mokėjimas turėtų būti laikomas viešojo administravimo institucijos atsakomybės sritimi ir dėl to tokiai institucijai tenka bendroji prievolė atlyginti bet kokią žalą, patiriamą dėl administracinių veiksmų, net ir tada, kai nėra galimybių nustatyti, kas konkrečiai atsakingas.

(91) Komisija šiuo atžvilgiu atkreipia dėmesį, kad privatiems transliuotojams suteiktose pirminėse koncesijose teikti televizijos paslaugas, taip pat atitinkamuose dokumentuose, kuriais tos koncesijos buvo atnaujintos, ir vėliau suteiktose licencijose nenurodyta teisė gauti sąnaudų, patiriamų dėl to, kad tenka naudoti kitą spektrą, arba dėl spektro naudojimo perskirstymo, kompensaciją. Be to, nacionaliniame techniniame plane nustatyta, kad, jeigu dėl rinkos ar technologinės plėtros ir atsižvelgiant į kitų ES valstybių narių praktiką tampa būtina pakeisti transliavimo būdą, valdžios institucijos gali nustatyti specialias transliavimo sąlygas, nenumatytas koncesijose. Komisija taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad nacionaliniame techniniame plane nenustatyta privačių transliuotojų teisė tokiu atveju gauti kompensaciją.

(92) Be to, 1989 m. sausio 25 d. rezoliucijos ([59]) 10 straipsnyje, kuriuo remiantis privatiems transliuotojams buvo suteiktos koncesijos, o vėliau – licencijos ir nustatyta prievolė teikti viešąją paslaugą, nustatyta transliuotojų prievolė nepertraukiamai teikti transliavimo paslaugą ir prisiimti visas sąnaudas, patiriamas dėl pirminių koncesijų ir dabar galiojančių licencijų.

(93) Kaip Komisija paaiškino sprendimo pradėti tyrimą 65–70 konstatuojamosiose dalyse, Sąjungos teismų praktika patvirtinama, kad sąnaudas, patiriamas vykdant teisės aktų nustatytą prievolę, paprastai prisiima jas patiriančios

([56]) Komisijos sprendimo N632/2009 – *Nichtkommerzieller Rundfunk-Fonds Austria* 22 ir tolesni punktai; 1997 m. birželio 26 d. Komisijos sprendimo Nr. 97/606/EB pagal EB sutarties 90 straipsnio 3 dalį dėl išimtinės teisės transliuoti televizijos reklamą Flandrijoje (OL L 244, 1997 9 6, p. 18) 5 punktas.

([57]) Komisijos sprendimo N622/2003 – *Digitalisierungsfonds Austria* 16 punktas; Komisijos sprendimo C25/2004 – *DVB-T Berlin Brandenburg* 62 punktas; Komisijos sprendimo C34/2006 – *DVB-T North-Rhine Westphalia* 83 punktas; Komisijos sprendimo C52/2005 – *MEDIAset*, 96 punktas.

([58]) Ispanijos Konstitucijos 106 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „asmenys, įstatymų nustatytomis sąlygomis turi teisę į bet kokios žalos bet kokiam turtui ar teisėms atlyginimą, išskyrus neįveikiamų aplinkybių atvejus, jeigu tik ta žala patiriama dėl viešojo administravimo institucijos veiklos“.

([59]) *Resolución de 25 de enero de 1989, de la Secretaria general de Comunicaciones, por la que se publica el acuerdo por el que se aprueba el pliego de bases del concurso para la adjudicación del servicio público de televisión, en gestión indirecta, y se dispone la convocatoria del correspondiente concurso público, Titulo III, derechos y obligaciones de los concesionarios*.

įmonės, taigi bet kokia kompensacinė priemonė šiuo atžvilgiu laikoma valstybės pagalba ([60]). Pavyzdžiui, Sprendime *Fleuren Compost BV prieš Komisiją* ([61]) ETT nustatė, jog „nesvarbu, kad tos schemos tikslas yra padėti įmonei vykdyti jai teisės aktų nustatytas prievoles, susijusias su aplinkos apsauga. Remiantis nusistovėjusia teismų praktika, Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje valstybės kišimosi priemonės neskirstomos pagal priežastis ir tikslus, bet apibrėžiamos pagal jų poveikį. Nenagrinėjant klausimo, ar Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai Bendrijos gairės šiuo atveju taikomos, <…> to, jog pagal BPM schemą suteikta pagalba skatinama rūpintis aplinka, nepakanka, kad iš karto būtų galima paneigti, kad tai pagalba Sutarties 107 straipsnio prasme“.

(94) Panašiai, Sprendime *Prancūzija prieš Komisiją* ([62]) ETT nustatė, kad vykdant norminių teisės aktų reikalavimus patiriamos įmonės sąnaudos dėl savo pobūdžio įtraukiamos į įmonių biudžetą. Sprendime nustatyta: „reikėtų priminti, kad pagal teismų praktiką įmonių išlaidos, <…>, atsiranda dėl darbdavių ir profesinių sąjungų sudarytų kolektyvinių sutarčių, kurių įmonės privalo laikytis dėl to, kad jos prisijungė prie tų sutarčių arba dėl to, kad tos sutartys joms pradėtos taikyti pagal teisės aktus. Tokios išlaidos dėl jų pobūdžio įtraukiamos į įmonių biudžetą“.

(95) Kadangi reguliavimo mokesčiai dėl savo pobūdžio yra įtraukiami į įmonių biudžetą, jie paprastai patenka į valstybės pagalbos taisyklių taikymo sritį. Sprendime *Cassa di Risparmio di Firenze* ([63]) ETT šiuo atžvilgiu nustatė: „valstybės pagalbos sąvoka yra platesnė nei dotacijos, nes ji apima ne tik pozityviąsias išmokas, kaip antai subsidija, bet ir priemones, kurios įvairiais būdais sumažina įmonei paprastai tenkančias mokestines bei kitas finansines prievoles ir kurios, nors ir nebūdamos dotacijos tiesiogine šio žodžio prasme, yra panašaus pobūdžio ir turi tokį pat poveikį“.

(96) Nagrinėjamuoju atveju įgyvendinant priemonę numatoma kompensuoti sąnaudas, kurias privatūs transliuotojai paprastai turėtų prisiimti ir dengti iš savo biudžeto. Priemone transliuotojams suteikiama galimybė vykdyti savo prievoles, jiems nustatytas įstatymu, taigi ir neprarasti savo licencijų, žiūrovų ir susijusių pajamų iš reklamos. Be to, dėl priemonės labai sumažėja bendros pereinamojo laikotarpio sąnaudos. Tačiau, jeigu priemonė nebūtų taikoma, transliuotojai vis tiek privalėtų vykdyti norminiuose teisės aktuose nustatytą prievolę nepertraukiamai teikti transliavimo paslaugą, taigi ir prisiimti visas dėl licencijų patiriamas sąnaudas. Šiomis aplinkybėmis galima daryti išvadą, kad jiems suteikiamas pranašumas, kurio jie neturėtų, jeigu priemonė nebūtų įgyvendinama.

(97) Ispanijos valdžios institucijos taip pat tvirtino, kad kompensacija transliuotojams už transliavimą vienu metu abiem formatais numatyta Sąjungos teisėje, t. y. Sprendime Nr. 243/2012/ES, todėl pagalbos, teikiamos įgyvendinant priemonę, gavėjams nesuteikiama jokio nederamo ekonominio pranašumo. Komisija atkreipia dėmesį į tai, jog Sprendimo Nr. 243/2012/ES 6 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad valstybės narės gali svarstyti galimybę perėjimo į kitą radijo spektrą arba radijo spektro naudojimo perskirstymo tiesiogines išlaidas kompensuoti laikantis šių sąlygų: i) kompensacija turi būti tinkama priemonė ir ii) atitikti Sąjungos teisės, įskaitant Sąjungos valstybės pagalbos teisę, reikalavimus. Šiuo nagrinėjamu atveju valstybės narės galimybės kompensuoti tiesiogines sąnaudas, siejamas su perėjimu į kitą radijo spektrą arba spektro naudojimo perskirstymu, negalima neįtraukti į valstybės pagalbos kontrolės sritį.

(98) Galiausiai Komisija atkreipia dėmesį, kad privatiems transliuotojams netaikoma jokia teisės aktų nustatyta prievolė teikti paslaugas vienu metu transliuojant abiem formatais ([64]).

(99) Todėl Komisija daro išvadą, kad priemone privatiems transliuotojams suteikiamas ekonominis pranašumas, kaip nustatyta SESV 107 straipsnio 1 dalyje. Jiems skiriama subsidija, dėl kurios iš esmės sumažėja sąnaudos, kurias jie paprastai turėtų prisiimti.

([60]) 2006 m. sausio 10 d. Sprendimo *Cassa di Risparmio di Firenze*, C-222/04, ECLI:ES:C:2006:8, 131 punktas; 2003 m. lapkričio 20 d. Sprendimo *GEMO SA*, C-126/01, ECLI:ES:C:2003:622, 28 punktas; 2001 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Ferring SA*, C-53/00, ECLI:ES:C:2001:627, 19 ir tolesni punktai; 2001 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Adria-Wien Pipeline*, C-143/99, ECLI:ES:C:2001:598, 38 punktas; 2002 m. kovo 7 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-310/99, ECLI:ES:C:2002:143, 251 punktas; 2004 m. sausio 14 d. Sprendimo *Fleuren Compost BV prieš Komisiją*, T-109/01, ECLI:ES:T:2004:4, 54 punktas; 1999 m. spalio 5 d. Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-251/97, ECLI:ES:C:1999:480, 40 punktas.

([61]) 2004 m. sausio 14 d. Sprendimo *Fleuren Compost BV prieš Komisiją*, T-109/01, ECLI:ES:T:2004:4, 54 punktas.

([62]) 1999 m. spalio 5 d. Sprendimo Prancūzija prieš Komisiją, C-251/97, ECLI:ES:C:1999:480, 40 punktas.

([63]) 2006 m. sausio 10 d. Sprendimo *Cassa di Risparmio di Firenze*, C-222/04, ECLI:ES:C:2006:8, 131 punktas.

([64]) Žr. 47 išnašą.

(100) Kiekybiškai išreikštas pranašumas, suteiktas tiesioginiams pagalbos gavėjams, t. y. privatiems skaitmeninės antžeminės televizijos transliuotojams, yra bendra viešųjų lėšų suma, suteikta vykdant prievolę vienu metu transliuoti abiem formatais.

(101) Be to, nustatyta, kad sprendžiant, kas yra pagalbos, teikiamos įgyvendinant priemonę, gavėjas, „reikia atsižvelgti ne tik į tiesioginį subsidijos gavėją, bet ir į tai, kokį platesnį nei šis ryšys poveikį ta subsidija turi“ ([65]). Tai reiškia, kad pagalbos, teikiamos įgyvendinant priemonę, gavėjas gali būti bet kuris subjektas, kuriam ta pagalba buvo faktiškai naudinga ([66]).

(102) Šiuo atžvilgiu vertėtų paminėti, jog sprendime dėl *MEDIAset* Teismas patvirtino, kad Sutarties 107 straipsniu „draudžiama valstybės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma teikiama pagalba, neatsižvelgiant į tai, ar su pagalba susijęs pranašumas suteikiamas tiesiogiai, ar netiesiogiai“ ([67]).

(103) Panašiai, sprendime dėl viešosios paslaugos teikimo sąnaudų kompensacijos, susijusios su prioritetinio naudojimo mechanizmo taikymu elektros energijos gamintojams, naudojantiems nacionalinės kilmės akmens anglį, ([68]), kurį patvirtino ir Bendrasis Teismas ([69]), Komisija nustatė, kad, nepaisant to, jog teisės aktais buvo nustatyta prievolė pirkti iš angliakasių, o kompensacija paskirta tik nustačius šią prievolę, Ispanijos akmens anglių gamintojai pagalbą gavo netiesiogiai. Komisija pripažino, jog jiems pranašumas suteiktas dėl to, kad elektros energijos gamintojams buvo nustatyta prievolė pirkti akmens anglis, dėl to elektros energijos gamintojams, naudojantiems vietines akmens anglis, buvo mokamos subsidijos.

(104) Galima tvirtinti, kad skaitmeninės antžeminės televizijos platformos operatorių padėtis panaši į anglių kasyklų savininkų, remiantis sprendimu dėl Ispanijos angliakasių, kai Ispanijos valdžios institucijos elektros energijos gamintojams (šioje byloje tai būtų transliuotojai) nustatė prievolę akmens anglis pirkti iš Ispanijos angliakasių (šioje byloje tai būtų reikalavimas su skaitmeninės televizijos platformos operatoriais sudaryti sutartis dėl transliavimo vienu metu abiem formatais paslaugų).

(105) Taigi, sprendime pradėti tyrimą Komisija laikėsi nuomonės, kad skaitmeninės antžeminės televizijos platformos operatoriai yra galimi netiesioginiai pagalbos, teikiamos įgyvendinant priemonę, gavėjai. Vykdant oficialų tyrimą ta pozicija buvo patvirtinta, visų pirma atsižvelgiant į toliau išdėstytas aplinkybes.

(106) Pirma, dėl reguliuojamųjų intervencinių veiksmų, kurių imtasi pagal nacionalinį techninį planą, t. y. dėl to, kad privatūs skaitmeninės antžeminės televizijos transliuotojai buvo įpareigoti skaitmeninę antžeminę televiziją transliuoti 96 % gyventojų, ir priešingai, nei tvirtina Ispanijos valdžios institucijos, „Abertis“ ir NET TV, privatūs transliuotojai būtų labiau linkę ir toliau naudoti šią platformą. Iš tikrųjų, remiantis jų licencijomis, skaitmeninės antžeminės televizijos transliuotojams neleidžiama naudoti jokių alternatyvių platformų (t. y. palydovinės, kabelinės ar IPTV) nurodytai minimaliai geografinei I zonos aprėpčiai užtikrinti ([70]).

(107) Antra, kadangi reikia vienu metu transliuoti abiem formatais, skaitmeninės antžeminės televizijos platformos operatoriams suteikiamas papildomas pranašumas, t. y. užtikrinamos pajamos, kurių jie negautų, jeigu priemonė nebūtų įgyvendinama. Iš tikrųjų, jeigu priemonė nebūtų įgyvendinama, privatūs transliuotojai galbūt būtų teikę transliavimo vienu metu abiem formatais paslaugą, tik mažesniu mastu. Faktiškai, privatūs transliuotojai galėjo net nuspręsti išvis neteikti paslaugos ([71]).

(108) Nors priemonė taikoma nepaisant to, ar pagalbos gavėjo padėtis yra dominuojanti, kai pagalbos gavėjui tenka didelė rinkos dalis arba jo padėtis yra dominuojanti, kompensacinių priemonių poveikis net dar didesnis ([72]).

([65]) Generalinio advokato Carlo Otto Lenzo išvados, pateiktos 1996 m. gegužės 23 d. byloje *Ijssel-Vliet*, C-311/94, ECLI:ES:C:1996:209, 9 punktas.

([66]) 1991 m. kovo 21 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-303/88, ECLI:ES:C:1991:136, 57 punktas.

([67]) 2010 m. birželio 15 d. Sprendimo *MEDIAset prieš Komisiją*, T-177/07, ECLI:ES:T:2010:233, 75 punktas; šis sprendimas vėliau patvirtintas 2011 m. liepos 28 d. Sprendimu *MEDIAset prieš Komisiją*, C-403/10, ECLI:ES:C:2011:533.

([68]) 2010 m. rugsėjo 29 d. Komisijos sprendimas N178/2010 – *Viešosios paslaugos teikimo sąnaudų kompensacija, susijusi su prioritetinio naudojimo mechanizmo taikymu elektros energijos gamintojams, naudojantiems nacionalinės kilmės akmens anglį*.

([69]) 2014 m. gruodžio 3 d. Sprendimas *Castelnou Energía, SL prieš Komisiją*, T-57/11, ECLI:ES:T:2014:1021.

([70]) Kadangi, kitaip negu tada, kai naudojamos alternatyvios technologijos platformos, ribotus antžeminius išteklius (t. y. dažnius) reikia paskirstyti įvairiems tikslams – televizijai, judriajam plačiajuosčiam ryšiui ir telefonijai, – dėl šio reguliuojamojo intervencinio veiksmo susidarė papildomų sąnaudų, kurių nebūtinai būtų, jeigu nuo pat pradžių būtų buvę galima skaitmeninę televiziją transliuoti naudojant kitas platformas.

([71]) Žr. 47 išnašą.

([72]) 2004 m. rugsėjo 23 d. Komisijos sprendimas SA N 370/2004, Prancūzija – *Aide à la restructuration de la société Imprimerie nationale*.

(109) Šiuo atveju skaitmeninės antžeminės televizijos platformos operatoriams naudinga tai, kad privatiems transliuotojams kompensuojama už transliavimo vienu metu abiem formatais paslaugos teikimą naudojant skaitmeninės antžeminės televizijos platformą, ir kad privatūs transliuotojai tebenaudos skaitmeninės antžeminės televizijos platformą. Taigi, mokant bet kokią kompensaciją transliuotojams už televizijos transliavimą vienu metu abiem formatais, tas pranašumas tampa nuolatiniu, nes pereinamuoju laikotarpiu transliuotojai skaitmeninės antžeminės televizijos platformos operatoriams moka už jų programų transliavimą vienu metu ir 800, ir 700 MHz dažnių juostomis.

(110) Kadangi priemone užtikrinama nauda, susijusi su tuo, kad transliuotojams teikiamos transliavimo vienu metu abiem formatais paslaugos, ir atsižvelgdama į tai, kad skaitmeninės antžeminės televizijos platformos operatoriams teikiamas papildomas pranašumas, t. y. jie gauna užtikrintas pajamas, Komisija daro išvadą, kad skaitmeninės antžeminės televizijos platformos operatoriai yra netiesioginiai pagalbos, teikiamos įgyvendinant priemonę, gavėjai.

4.1.3. *Priemonės atrankumas*

(111) Pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį, kad priemonė būtų laikoma valstybės pagalba, ji turi būti skirta konkrečiam gavėjui arba būti atrankioji, t. y. ja turi būti palaikomos tik tam tikros įmonės arba tam tikrų prekių gamyba.

(112) Ši priemonė yra atrankioji, nes skirta konkrečiai privačioms įmonėms, dabar veikiančioms televizijos transliavimo naudojant skaitmeninės antžeminės televizijos technologiją paslaugų sektoriuje. Todėl ginčijama priemonė naudinga tik bendrovėms, naudojančioms skaitmeninės antžeminės televizijos platformą, palyginti su kitomis bendrovėmis, naudojančiomis alternatyvias platformas, pavyzdžiui, palydovinę arba skaitmeninę.

(113) Taigi Komisija daro išvadą, kad priemonė, kurią įgyvendinant kompensuojamos papildomos sąnaudos, patiriamos vykdant prievolę vienu metu transliuoti abiem formatais, yra atrankioji priemonė, kaip nustatyta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje.

4.1.4. *Konkurencijos iškraipymas ir poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai*

(114) Valstybės priemonės patenka į Sutarties 107 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, jeigu jomis iškraipoma arba gali būti iškraipoma konkurencija, nes ja palaikomos konkrečios įmonės arba konkrečių prekių gamyba ir daromas neigiamas poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai. Remiantis Sąjungos teismų praktika, sąvoka „poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai“ yra siejama su konkurencijos iškraipymo sąvoka, ir abi šios sąvokos yra neatskiriamai susijusios. Šiuo atžvilgiu Teismas nustatė, kad „abi Sutarties 107 straipsnio 1 dalies taikymo sąlygos, t. y. tai, kad turi būti daromas poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai ir būti iškraipoma konkurencija, paprastai laikomos neatskiriamai susijusiomis. Visų pirma, kai finansine valstybės pagalba sustiprinama įmonės padėtis, palyginti su kitomis Bendrijos vidaus prekyboje konkuruojančiomis įmonėmis, reikia manyti, kad pagalba turėjo įtakos šiai prekybai“ ([73]).

(115) Be to, atsižvelgiant į Sprendimą *Philip Morris* ([74]), daroma prielaida, kad poveikio prekybai esama tada, kai valstybės suteikta pagalba sustiprinama bendrovės padėtis, palyginti su jos konkurentėmis ES vidaus prekyboje.

(116) Kaip aiškinta pirmiau, priemonė yra palanki skaitmeninės antžeminės televizijos transliuotojams, o netiesiogiai – ir skaitmeninės antžeminės televizijos operatoriams. Pagalbos, teikiamos įgyvendinant ginčijamą priemonę, gavėjai konkuruoja su kitais alternatyviais paslaugų teikėjais, naudojančiais palydovinę, kabelinę ar IPTV platformas ir negausiančiais valstybės finansavimo. Todėl dėl priemonės bus iškraipyta transliuotojų, taip pat platformų operatorių konkurencija.

(117) Komisija mano, kad komercinio transliavimo ir televizijos transliavimo tinklų rinkos Europos Sąjungoje yra atviros konkurencijai ([75]).

(118) Transliuotojai vykdo veiklą reklamos rinkose ir perka turinio teises kitose šalyse, taigi konkuruoja su kitų valstybių narių bendrovėmis. Ispanijos transliavimo ir televizijos tinklų eksploatavimo rinkose yra ir užsienio dalyvių (pvz., turinio teikėjų ir reklamuotojų).

(119) Platformos operatoriai tarpusavyje konkuruoja tarptautiniu lygmeniu, be to, jie konkuruoja su kitais elektroninių ryšių platformų operatoriais.

([73]) 2001 m. balandžio 4 d. Sprendimo *Regione Friuli Venezia Giulia prieš Komisiją*, T-288/97, ECLI:ES:T:2001:115, 41 punktas.
([74]) 1980 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Phillip Morris prieš Komisiją*, C-730/79, ECLI:ES:C:1980:209, 11 punktas.
([75]) Žr. 56 ir 57 išnašas.

(120) Atsižvelgdama į tai Komisija daro išvadą, kad priemone iškraipoma konkurencija ir daromas poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai, kaip nustatyta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje.

4.1.5. *Išvada dėl pagalbos buvimo*

(121) Atsižvelgdama į tai, kas pirmiau išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad priemonė atitinka Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus ir turi būti laikoma valstybės pagalba pagal tą straipsnį.

4.2. **Suderinamumo vertinimas**

4.2.1. *Bendrosios aplinkybės*

(122) Nuo 2002 m. Komisija aktyviai palaikė transliavimo skaitmeninimą ES. Komisijos strategija šiuo atžvilgiu aiškiai atspindima e. Europos 2005 m. veiksmų plane ([76]), iniciatyvoje „i2010“ ([77]), Komunikate dėl perėjimo nuo analoginio prie skaitmeninio transliavimo ir Komisijos įsipareigojime iki 2012 m. ES laipsniškai baigti analoginės televizijos transliavimą.

(123) Tačiau, suvokdama su skaitmeninimo procesu susijusią riziką, Komisija ne kartą pabrėžė, kad, reglamentuojant šią sritį, neturėtų būti verčiama naudoti konkrečią skaitmeninę platformą ir tuo požiūriu neturėtų būti jokios diskriminacijos, bet turėtų būti laikomasi technologinio neutralumo principo. Tai reiškia, kad kiekviena platforma turėtų konkuruoti pagal savo pajėgumą, visų pirma pagal tai, kokios maksimalios naudos gebama pasiūlyti vartotojams.

(124) Laikantis bendro požiūrio į pagalbos teikimą siekiant įveikti konkretų rinkos nepakankamumą ar užtikrinti socialinę arba regioninę sanglaudą ([78]), Komisijos komunikate dėl perėjimo nuo analoginio prie skaitmeninio transliavimo nustatyta, kad konkrečioje skaitmeninimo srityje valstybės intervenciniai veiksmai būtų pagrįsti esant dviem atvejams: pirma – kai kyla pavojus viešiesiems interesams, antra – esant rinkos nepakankamumui, t. y. vien rinkos jėgų nepakanka kolektyvinei gerovei užtikrinti. Komunikate taip pat nustatyta, kad bet kuriuo atveju valstybės intervenciniai veiksmai turi būti pagrįsti patikima rinkos analize. Komunikate taip pat nurodyta, kad perėjimas prie skaitmeninio transliavimo yra labai svarbus pramonės uždavinys, ir jį sprendžiant turi vadovauti rinka. Iš esmės, kiekvienas tinklas turėtų konkuruoti remdamasis savo pranašumais. Kad būtų garantuotas šio principo laikymasis, bet kokie valstybės intervenciniai veiksmai technologiniu požiūriu turėtų būti neutralūs ([79]).

(125) Komisija, remdamasi savo Komunikato dėl perėjimo prie skaitmeninio transliavimo principais, valstybės pagalbos taisykles šiam sektoriui taikė keliuose sprendimuose ([80]).

(126) Ispanijoje perėjimą nuo analoginio prie skaitmeninio transliavimo koordinavo centrinė valdžia, iš esmės rėmusi skaitmeninės antžeminės televizijos, o ne alternatyvias platformas ([81]).

([76]) Komisijos komunikatas Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „e. Europos 2005 m. veiksmų planas. Informacinė visuomenė kiekvienam“, KOM(2002) 263 galutinis.

([77]) Komisijos komunikatas Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „i2010 – Europos informacinė visuomenė augimui ir užimtumui skatinti“, KOM(2005) 229 galutinis.

([78]) Žr., pvz., dokumentą „Valstybės pagalbos veiksmų planas – Mažesnė ir tikslingesnė valstybės pagalba: 2005–2009 m. valstybės pagalbos reformos programa“, KOM(2005) 107 galutinis, p. 4.

([79]) Šis požiūris patvirtintas 2015 m. lapkričio 26 d. Bendrojo Teismo sprendimuose *Ispanija prieš Komisiją*, T-461/13, ECLI:ES:T:2015:891; *Baskų kraštas ir Itelazpi prieš Komisiją*, T-462/13, ECLI:ES:T:2015:902; *Galisija prieš Komisiją* ir *Retegal prieš Komisiją*, T-463/13 ir T-464/13, ECLI:ES:T:2015:901; *Katalonija ir CTTI prieš Komisiją*, T-465/13, ECLI:ES:T:2015:900; *Navara prieš Komisiją*, T-487/13, ECLI:ES:T:2015:899; ir galiausiai Sprendime *Abertis Telecom ir Retevisión prieš Komisiją*, T-541/13, ECLI:ES:T:2015:898.

([80]) Be kita ko, žr., Komisijos sprendimus N622/03 *Digitalisierungsfonds* (Austrija) (OL C 228, 2005 9 17, p. 11); 2005 m. lapkričio 9 d. Komisijos sprendimas 2006/513/EB dėl valstybės pagalbos, kurią Vokietijos Federacinė Respublika suteikė skaitmeninei antžeminei televizijai (DVB-T) Berlyne ir Brandenburge įrengti (OL L 200, 2006 7 22, p. 14); 2006 m. gruodžio 20 d. Komisijos sprendimas 2007/258/EB dėl priemonės C 24/2004 (ex NN 35/2004), kurią Švedija įgyvendino antžeminei skaitmeninei televizijai diegti (OL L 112, 2007 4 30, p. 77); 2007 m. sausio 24 d. Komisijos sprendimas 2007/374/EB dėl valstybės pagalbos C 52/2005 (ex NN 88/2005, ex CP 101/2004), kurią Italijos Respublika suteikė skirdama subsidijų skaitmeniniams dekoderiams įsigyti (OL L 147, 2007 6 8, p. 1); N270/06 dėl subsidijų skaitmeniniams dekoderiams su programų sąsaja (Italija) (OL C 80, 2007 4 13, p. 1); N107/07 dėl subsidijų IdTV (Italija) (OL C 246, 2007 10 20, p. 1); 2007 m. spalio 23 d. Komisijos sprendimas 2008/708/EB dėl valstybės pagalbos C 34/06 (ex N 29/05 ir ex CP 13/04), kurią Vokietijos Federacinė Respublika ketina suteikti skaitmeninei antžeminei televizijai (DVB-T) Šiaurės Reine-Vestfalijoje įrengti (OL L 236, 2008 9 3, p. 10); SA.28685 *Captación de Televisión Digital en Cantabria* (Ispanija) (OL C 119, 2012 4 24, p. 1). N671b/2009 *dėl perėjimo prie skaitmeninių technologijų Slovakijoje* (OL C 39, 2011 2 8, p. 1).

([81]) Žr. 21 išnašą.

4.2.2. *Pagalbos suderinamumo vertinimas pagal Sutarties 107 straipsnio 2 dalies b punktą*

(127) Sutarties 107 straipsnio 2 dalies b punkte nustatyta, kad *pagalba gaivalinių nelaimių ar kitų ypatingų įvykių padarytai žalai atitaisyti* neprieštarauja vidaus rinkai. Nagrinėjamuoju atveju Ispanijos valdžios institucijos teigė, kad skaitmeninio dividendo atlaisvinimas turėtų būti laikomas ypatingu įvykiu.

(128) Tačiau, nagrinėdami Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje nustatyto bendrojo principo, kad valstybės pagalba yra nesuderinama su bendrąja rinka, išimtis, ES teismai yra patvirtinę, kad Sutarties 107 straipsnio 2 dalies b punkte pateikta sąvoka „ypatingas įvykis“ turi būti aiškinama siaurai ([82]). Ligi šiol ES teismai ypatingais įvykiais yra pripažinę karus, vidaus neramumus arba streikus bei su tam tikromis išlygomis ir priklausomai nuo jų masto – svarbesnes branduolines ar pramonines avarijas ir didelius nuostolius sukeliančius gaisrus ([83]). Tačiau ES teismai ypatingais nelaiko jokių įvykių, kuriuos galima ir kurių negalima numatyti ir kuriems įvykus riziką paprastai tenka prisiimti įmonėms ([84]). Tas pat taikoma įvykiams, kuriuos lemia politinės, verslo ar kitokios klaidos, arba įvykiams, kuriuos galima sieti su įprasta įmonės verslo ar kitokia rizika.

(129) Ispanijos valdžios institucijoms priėmus sprendimą atlaisvinti skaitmeninį dividendą, reikėjo perskirstyti spektrą, o tai turėjo poveikį bendrovių, kurių veikla susijusi su transliavimo sektoriumi, prievolėms. Tačiau, kadangi šios prievolės neabejotinai kyla iš norminių teisės aktų, jų negalima laikyti ypatingu įvykiu. Kaip matyti iš pirmiau pateiktos analizės, su teisinių prievolių vykdymu susijusios prievolės ir sąnaudos paprastai tenka atitinkamame sektoriuje veiklą vykdančioms įmonėms ir tos sąnaudos dėl savo pobūdžio įtraukiamos į tų įmonių biudžetą ([85]).

(130) Todėl Komisija nepritaria nuomonei, kad priemone siekiama kompensuoti sąnaudas, patiriamas dėl ypatingų įvykių, todėl nemano, kad priemonė yra suderinama pagal Sutarties 107 straipsnio 2 dalies b punktą.

4.2.3. *Pagalbos suderinamumo vertinimas pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą*

(131) Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punkte nustatyta, kad su vidaus rinka suderinama gali būti laikoma „pagalba, skirta tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui“.

(132) Kad galėtų nuspręsti, ar pagalba suderinama su vidaus rinka pagal 107 straipsnio 3 dalies c punktą, Komisija vertina teigiamo ir neigiamo pagalbos poveikio pusiausvyrą. Atlikdama šį pusiausvyros tyrimą, Komisija vertina tokius klausimus:

1) ar pagalbos priemone siekiama aiškiai apibrėžto bendros svarbos tikslo (t. y. ar siūloma pagalba siekiama išspręsti rinkos nepakankamumo problemą arba pasiekti kitą tikslą)?

2) Ar pagalba yra tinkamai suplanuota, kad būtų pasiektas visuotinės svarbos tikslas? Visų pirma:

   a) ar pagalbos priemonė yra tinkama priemonė, t. y. ar yra kitų tinkamesnių priemonių?

   b) Ar pagalba yra skatinamojo pobūdžio, t. y. ar dėl šios pagalbos keičiasi įmonių elgesys?

   c) Ar ši pagalbos priemonė proporcinga, t. y. ar toks pat elgesio pokytis atsirastų dėl mažesnės pagalbos?

3) Ar konkurencijos iškraipymai ir poveikis prekybai gana nedideli, kad bendra pusiausvyra būtų teigiama?

([82]) Žr., be kita ko, 2004 m. lapkričio 11 d. Sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-73/03, ECLI:ES:C:2004:711, 37 punktą; 2006 m. vasario 23 d. Sprendimo *Atzeni prieš Sardinijos autonominį regioną*, sujungtos bylos C-346/03 ir C-529/03, ECLI:ES:C:2006:130, 79 punktą; 2011 m. liepos 14 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-303/09, ECLI:ES:C:2011:483, 7 punktą; ir 2008 m. birželio 25 d. Sprendimo *Olympiaki Aeroporia Ypiresies AE prieš Komisiją*, T-268/06, ECLI:ES:T:2008:222, 52 punktą.

([83]) Žr., pvz., 2008 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Cantieri Navali Termoli SpA prieš Komisiją*, T-70/07, ECLI:ES:T:2008:486, 59 punktą.

([84]) Žr. 2008 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Cantieri Navali Termoli SpA prieš Komisiją*, T-70/07, ECLI:ES:T:2008:486, 81 punktą.

([85]) Žr. 2008 m. birželio 25 d. Sprendimo *Olympiaki Aeroporia Ypiresies AE prieš Komisiją*, T-268/06, ECLI:ES:T:2008:222, 66 punktą.

(133) Be pusiausvyros tyrimo, Komisijos komunikate dėl perėjimo nuo analoginio prie skaitmeninio transliavimo nustatyti kriterijai, kurių reikia laikytis, kai vykstant perėjimo prie skaitmeninės televizijos procesui mokamos subsidijos; ypač svarbu, kad nacionalinės priemonės atitiktų technologinio neutralumo principą ([86]).

(134) Tai, kad vertinant valstybės pagalbą reikia laikytis technologinio neutralumo principo, kaip nustatyta šiame Komisijos komunikate, patvirtino ir ES teismai ([87]).

(135) Komisija mano, kad technologinio neutralumo principas svarbus ir srityse, susijusiose su skaitmeninio dividendo atlaisvinimu. Tas klausimas bus svarstomas vertinant šį nagrinėjamą atvejį.

A. **Bendros svarbos tikslas**

Pagalba atitinka Sąjungos politiką dėl skaitmeninio dividendo

(136) Komisija skaitmeninio dividendo svarbą pripažino savo pirmajame komunikate dėl skaitmeninio dividendo ([88]); komunikate Komisija teigė, kad skaitmeninį dividendą reikia vertinti atsižvelgiant į platesnį visos radijo dažnių spektro pasiūlos ir paklausos pusiausvyros kontekstą, ir pabrėžė, jog Europai reikia užtikrinti, kad skaitmeninis dividendas būtų kuo geriau panaudotas. Tai, kad turėtų būti skatinama skaitmeninį dividendą naudoti suderintai, pabrėžta ir komunikate „Skaitmeninio dividendo“ nauda – visuomenės poreikiams ir ekonomikos augimui“ ([89]).

(137) Skaitmeninio dividendo atlaisvinimas yra svarbus veiksnys siekiant Europos skaitmeninės darbotvarkės ([90]) – vienos iš strategijos „Europa 2020“ ([91]) pavyzdinių iniciatyvų – tikslų. Vienas iš minėtos Europos skaitmeninės darbotvarkės tikslų – užtikrinti, kad plačiajuostis ryšys būtų prieinamas visiems, o interneto sparta būtų palaipsniui didinama, ir siūlyta belaidžiam plačiajuosčiui ryšiui naudoti tam tikrus skaitmeninio dividendo dažnius ([92]). Šiuo atžvilgiu Sprendime 243/2012/ES prašoma, kad valstybės narės iki 2013 m. sausio 1 d. 800 MHz dažnių juostą paskirtų elektroniniams ryšiams. Komisijai buvo suteikti įgaliojimai iki 2015 m. leisti dėl išskirtinių šalies ar vietos aplinkybių taikyti išimtis.

(138) Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau išdėstyta, galima daryti išvadą, kad priemone padedama siekti aiškiai apibrėžto bendros svarbos tikslo.

([86]) Visų pirma žr. 2.1.3 skirsnį.

([87]) Žr., pvz., 2010 m. birželio 15 d. Sprendimą *MEDIAset prieš Komisiją*, T-177/07, ECLI:ES:T:2010:233. Sprendimo 127 punkte teigiama, kad „[pateisinama] vartotojams [suteikiama pagalba], vis dėlto [nepateisinama diskriminacija] tarp įvairių platformų, nes vartotojų nereikia orientuoti į skaitmeninę platformą“. Šį sprendimą Teisingumo Teismas patvirtino savo 2011 m. liepos 28 d. Sprendimu *MEDIAset prieš Komisiją*, C-403/10, ECLI:ES:C:2011:533. Taip pat žr. 2011 m. rugsėjo 15 d. Sprendimą *Vokietija prieš Komisiją*, C-544/09, ECLI:ES:C:2011:584; šio sprendimo 80 punkte Teismas nustatė, kad nagrinėjamuoju atveju nebuvo įrodyta, jog remti vieną technologiją, palyginti su kita, buvo būtina sprendžiant struktūrinę problemą. Be to, 2009 m. spalio 6 d. Sprendime *Vokietija prieš Komisiją*, T-21/06, ECLI:ES:T:2009:387, priimtame byloje *DVB-T – Berlin/Brandebourg*, Teismas technologinį neutralumą nagrinėjo 69 punkte ir nurodė, kad, pereinant nuo analoginio prie skaitmeninio transliavimo, reikia atsižvelgti į visas transliavimo platformas, pvz., kabelinę, palydovinę arba antžeminių tinklų. Pastaruoju metu 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimais *Ispanija prieš Komisiją*, T-461/13, ECLI:ES:T:2015:891; *Baskų kraštas ir Itelazpi prieš Komisiją*, T-462/13, ECLI:ES:T:2015:902; *Galisija prieš Komisiją* ir *Retegal prieš Komisiją*, T-463/13 ir T-464/13, ECLI:ES:T:2015:901; *Katalonija ir CTTI prieš Komisiją*, T-465/13, ECLI:ES:T:2015:900; *Navara prieš Komisiją*, T-487/13, ECLI:ES:T:2015:899; ir galiausiai *Abertis Telecom ir Retevisión prieš Komisiją*, T-541/13, ECLI:ES:T:2015:898, Teismas nutraukė visas bylas ir patvirtino Komisijos sprendimą dėl valstybės pagalbos SA.28599, kurią Ispanija suteikė skaitmeninės antžeminės televizijos diegimui. Teismas visų pirma nustatė, kad Komisija buvo teisi nustatydama, kad nagrinėjamosios priemonės negali būti laikomos valstybės pagalba, suderinama su vidaus rinka, visų pirma dėl to, kad jas įgyvendinant nesilaikyta technologinio neutralumo principo.

([88]) KOM(2007) 700 galutinis.

([89]) KOM(2009) 586 galutinis.

([90]) KOM(2010) 245 galutinis/2.

([91]) KOM(2010) 2020 galutinis.

([92]) „Perspektyvia Europos dažnių spektro politika turėtų būti ne tik derinami transliavimo klausimai, bet ir siekiant skatinti veiksmingą dažnių spektro valdymą suteikiamas įgaliojimas tam tikrus skaitmeninio dividendo dažnius iki nustatytos datos naudoti belaidžiam plačiajuosčiui ryšiui teikti, užtikrinamas didesnis lankstumas (taip pat suteikiant dažnių spektro prekybos teisę), taip pat palaikoma konkurencija ir inovacijų diegimas.“

Rinkos nepakankamumas

(139) Valstybės pagalbos veiksmų plane ([93]) Komisija aiškina savo bendrą požiūrį į valstybės pagalbą, kuria siekiama tvaraus augimo, konkurencingumo ir sanglaudos. Veiksmų plane nurodyta, kad valstybės narės valstybės pagalbą gali naudoti tam tikram rinkos nepakankamumui šalinti arba socialinei ar regioninei sanglaudai užtikrinti. Tačiau tokiais atvejais būtina įrodyti, kad pagalba yra tinkama priemonė problemai spręsti, jos dydis yra tik toks, koks būtinas, ir ja nederamai neiškraipoma konkurencija.

(140) Ispanijos valdžios institucijos tvirtino, kad priemone šalinamas elektroninių ryšių rinkos nepakankamumas, susijęs konkrečiai su tuo, kad nepakanka spektro elektroninių ryšių paslaugoms tinkamai teikti, visų pirma tai pasakytina apie naujos kartos (4G) belaidžio plačiajuosčio ryšio paslaugoms skirtos programinės įrangos plėtojimą. Kad nepakanka spektro, Komisija jau pripažino savo komunikate dėl perėjimo nuo analoginio prie skaitmeninio transliavimo ir, taigi, 2009 m. rekomendavo atlaisvinti 800 MHz dažnių juostą, labai tinkančią elektroninių ryšių paslaugoms teikti.

(141) Skaitmeninio dividendo atlaisvinimas yra panašus į perėjimą prie skaitmeninio transliavimo, kai analoginės antžeminės televizijos dažniai turėjo būti atlaisvinti ir pradėta transliuoti antžeminiais dažniais. Komisija bylose dėl perėjimo prie skaitmeninio transliavimo ([94]) pripažino, kad rinkos nepakankamumas gali atsirasti, pavyzdžiui, dėl rinkos dalyvių nenoro susitarti dėl bendro tvarkaraščio, pagal kurį būtų pereinama nuo vieno dažnių juostos pločio prie kito (koordinavimo problema) arba kai rinkos dalyviai neatsižvelgia į teigiamą šio proceso poveikį visai visuomenei, nes tam jiems nesuteikta tinkamų paskatų (teigiamas išorinis poveikis).

(142) Teigiamą išorinį skaitmeninio dividendo atlaisvinimo poveikį junta elektroninių ryšių operatoriai, taip pat apskritai ekonomika, o ne konkrečiai transliuotojai.

(143) Šiuo atžvilgiu reikėtų prisiminti, kad priemone siekiama kompensuoti privačių transliuotojų papildomas sąnaudas, patiriamas dėl prievolės vienu metu transliuoti abiem formatais.

(144) Todėl, siekiant vertinti valstybės pagalbą, rinkos nepakankamumo problema yra susijusi su privačių transliuotojų teikiamų paslaugų nepertraukiamumu.

(145) Bet reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad, kitaip nei visuomeniniai transliuotojai, privatūs transliuotojai neturi su viešosiomis paslaugomis susijusių įgaliojimų.

(146) Dėmesį reikia atkreipti ir į tai, kad, jeigu transliuotojai vienu metu netransliuotų abiem formatais, jiems vis tiek tektų savo kanalus perkelti į naujų dažnių juostą, taigi jie vis tiek galbūt netektų nemažai žiūrovų, kol būtų pritaikytos visos antenos. Kitaip tariant, baimė prarasti žiūrovus transliuotojams yra pagrįstas verslo motyvas vienu metu transliuoti abiem formatais, net jeigu tokios prievolės nebūtų nustatyta norminiuose teisės aktuose. Iš tikrųjų, jeigu transliuotojams tektų prisiimti šią naštą, jie užtikrintų, kad laikotarpis, kuriuo vienu metu turi būti transliuojama abiem formatais, būtų kuo trumpesnis ir kad, šiam laikotarpiui pasibaigus, būtų išlaikyta kuo daugiau žiūrovų, taigi transliuotojų interesai atitiktų Ispanijos valdžios institucijų interesus ir nereikėtų viešojo finansavimo. Tai patvirtina ir faktas, kad dabar jau pereita į 700 MHz dažnių juostą, ir privatūs transliuotojai jau padengė transliavimo vienu metu abiem formatais sąnaudas ([95]).

(147) Be to, Ispanijos valdžios institucijos Karališkuoju dekretu Nr. 805/2014 ([96]) kol kas panaikino privačių transliuotojų prievolę vienu metu transliuoti abiem formatais, taigi tuo patvirtinami sprendime pradėti tyrimą išdėstyti Komisijos argumentai, kad noras neprarasti žiūrovų transliuotojams yra pagrįstas verslo motyvas vienu metu transliuoti abiem formatais, kad vienu metu transliuoti abiem formatais gali būti nebūtina ir (arba) kad tai gali finansuoti transliuotojai.

(148) Atsižvelgdama į tai, kas pirmiau išdėstyta, Komisija konstatuoja nenustačiusi, kad esama rinkos nepakankamumo. Nei Ispanijos valdžios institucijos, nei suinteresuotosios šalys nenurodė jokio kito aiškiai apibrėžto bendros svarbos tikslo.

([93]) KOM(2005) 107 galutinis.
([94]) Žr. 80 išnašą.
([95]) Remiantis 2015 m. rugsėjo mėn. iš Ispanijos valdžios institucijų gauta informacija.
([96]) *Real Decreto 805/2014, de 19 de septiembre, por el que se aprueba el Plan Técnico Nacional de la Televisión Digital Terrestre y se regulan determinados aspectos para la liberación del dividendo digital*.

(149) Kadangi aiškiai apibrėžto bendros svarbos tikslo nėra, priemonė nesuderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą.

(150) Nepaisant to, toliau bus nagrinėjamos kitos (pirmiau apibūdinto) pusiausvyros tyrimo dalys. Kaip bus matyti, ir tomis kitomis dalimis priemonės suderinamumas su vidaus rinka nepagrindžiamas.

B. **Tinkamai suplanuota pagalba**

Pagalba yra tinkama priemonė

(151) Viešojo sektoriaus institucijos turi įvairių priemonių skaitmeninio dividendo atlaisvinimui valdyti. Šiuo atveju Ispanijos valdžios institucijos nusprendė nustatyti prievolę vienu metu transliuoti abiem formatais ir kompensuoti dėl šios prievolės patiriamas papildomas skaitmeninės antžeminės televizijos transliuotojų sąnaudas.

(152) Konkrečiau, Karališkajame dekrete Nr. 365/2010 Ispanijos valdžios institucijos numatė dažnių perskirstymą ir to perskirstymo laiką. Karališkajame dekrete transliuotojams nustatyta prievolė vienu metu transliuoti ir senąja, ir naująja dažnių juostomis (t. y. 800 ir 700 MHz dažnių juostomis), kol jiems bus galutinai paskirti tankintuvai ([97]) žemesnėje 700 MHz dažnių juostoje, t. y. kol signalo priėmimo infrastruktūros įrenginių (transliavimo antenų), tinkamų naudoti su naujais tankintuvais, skaičius bus toks pat kaip ir tada, kai buvo naudojami ankstesni tankintuvai (paskirti perėjimo prie skaitmeninio transliavimo etape). Vėliau Tvarios ekonomikos įstatyme Ispanijos valdžios institucijos pripažino transliuotojų teisę į finansinį su prievole vienu metu transliuoti abiem formatais siejamų sąnaudų kompensavimą.

(153) Tačiau pačios prievolės, nustatytos norminiais teisės aktais, nepakako norimam tikslui – užtikrinti, kad pereinamuoju laikotarpiu vienu metu būtų transliuojama keliais dažniais, – pasiekti. Iš tikrųjų, kaip paaiškinta 147 konstatuojamojoje dalyje, dėl rinkos plėtros I zonoje Ispanijos valdžios institucijos suprato, kad sklandžiam skaitmeninio dividendo atlaisvinimui užtikrinti nebuvo būtina net norminių teisės aktų nustatyta prievolė vienu metu transliuoti abiem formatais. Atsižvelgdama į tai, kas pirmiau išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad ši priemonė nėra tinkama priemonė.

Skatinamasis poveikis ir būtinumas

(154) Kalbant apie priemonės skatinamąjį poveikį ir būtinumą, reikia nagrinėti, ar privatūs transliuotojai, negavę valstybės pagalbos, būtų spontaniškai nusprendę vienu metu transliuoti abiem formatais ir ar jie būtų tai darę tiek pat laiko.

(155) Vykstant oficialiam tyrimui, Ispanijos valdžios institucijos toliau tvirtino, kad privatūs transliuotojai nenorėtų vienu metu transliuoti abiem formatais: jie jau finansavo perėjimo nuo analoginės prie skaitmeninės televizijos transliavimo sąnaudas ir išsprendė problemas, kurių kilo dėl to perėjimo, pavyzdžiui, pašalino trukdžius, kurių būta jiems iš pradžių paskirtuose skaitmeninės antžeminės televizijos kanaluose; o pereinant į kitą dažnių juostą jiems nebūtų jokios papildomos naudos.

(156) Nepaisant pirmiau išdėstytų teiginių, nebuvo deramai įrodyta, kad transliuotojai, negavę pagalbos, nesutiktų vienu metu transliuoti abiem formatais. Iš tikrųjų, vertinant jų rinkos elgesį, padėtis buvo visiškai kitokia.

(157) Komisijos nuomone, licencijose nustatyta transliuotojų prievolė nepertraukiamai teikti paslaugą ir užtikrinti kokybę reiškia, kad laikiną transliavimą vienu metu abiem formatais turėtų finansuoti patys transliuotojai ([98]). Sprendime pradėti tyrimą Komisija šiuo atžvilgiu laikėsi nuomonės, kad, atrodo, sklandžiam skaitmeninio dividendo atlaisvinimui užtikrinti pakanka transliuotojams norminių teisės aktų nustatytos prievolės savo lėšomis vienu metu transliuoti abiem formatais. Tai, kad net ir ši aiškiai nustatyta prievolė vėliau buvo panaikinta, kaip paaiškinta 147 konstatuojamojoje dalyje, akivaizdžiai įrodo, jog privačių transliuotojų įsipareigojimas užtikrinti nepertraukiamą paslaugos teikimą pagal licenciją lemia tai, kad jie patys turi finansuoti transliavimo vienu metu abiem formatais sąnaudas, kad bet kokiu atveju šie transliuotojai patys turi pakankamai paskatų teikti šią paslaugą, taigi ir tai, kad priemonė nebūtina.

([97]) Pereinant nuo analoginio prie skaitmeninio transliavimo, Ispanija transliuotojams paskyrė laikinus tankintuvus (I etapas). Atlaisvinus skaitmeninį dividendą, jiems buvo paskirti galutiniai tankintuvai (II etapas).

([98]) Tai, suprantama, Ispanijos valdžios institucijoms netrukdė transliuotojams nustatyti prievolės vienu metu transliuoti abiem dažnių juostomis, kol 700 MHz dažnių juostoje bus galutinai paskirti tankintuvai, kad būtų užtikrintas sklandus skaitmeninio dividendo atlaisvinimas.

(158) Atsižvelgdama į tai, kas pirmiau išdėstyta, Komisija daro išvadą, jog Ispanijos valdžios institucijoms nepavyko įrodyti, kad priemonė turi skatinamąjį poveikį ir yra būtina.

Proporcingumo principas

(159) Atliekant pusiausvyros tyrimą svarbu vertinti, ar valdžios institucijų patvirtinta priemonė yra proporcinga poreikiui pašalinti rinkos nepakankamumą ir skatinti konkurenciją rinkoje. Kalbant apie proporcingumą, Komisija savo sprendime dėl *DVB-T Brandenburg* ([99]) nustatė, kad patvirtintas priemones būtina lyginti su galimomis alternatyvomis: „valstybiniu reguliavimu tam tikri skaitmeninio perdavimo būdai, pvz., kabeline, palydovine, antžemine arba DSL televizija neturėtų būti nei diskriminuojami, nei jiems teikiamas pranašumas, t. y. reikia laikytis technologinio neutralumo principo. Pagal Pagrindų direktyvą, tai neturi trukdyti valstybėms narėms imtis suderintų veiksmų siekiant skatinti konkrečias paslaugas, pvz., skaitmeninės televizijos transliavimo technologijas kaip priemonę, skirtą didinti spektro efektyvumą. Tai reiškia, kad iš esmės kiekvienas tinklas turėtų konkuruoti savo jėgomis, bet galima įžvelgti kišimąsi siekiant panaikinti su konkrečiu tinklu susijusį rinkos nepakankamumą. Galiausiai rinkoje turėtų įsitvirtinti vartotojams naudingiausi tinklai“. Tame sprendime Komisija padarė išvadą, kad pagalba nebuvo nei būtina, nei proporcinga.

(160) Šioje byloje Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad įgyvendinant priemonę kompensuojamos tik ypatingosios išlaidos, kurių privatūs transliuotojai patirs vykdydami prievolę vienu metu transliuoti abiem formatais, kartu vykdant prievolę I zonoje užtikrinti 96 % aprėptį. Kompensacijos suma nustatoma taip, kad būtų kompensuojamos tik su prievole vienu metu transliuoti abiem formatais susijusios sąnaudos.

(161) Ispanijos valdžios institucijos ketino kompensuoti 100 % papildomų sąnaudų, susijusių su transliavimu vienu metu abiem formatais. Ispanijos valdžios institucijos tvirtino, kad kompensuoti 100 % papildomų sąnaudų buvo būtina atsižvelgiant į finansinę transliuotojų, savo lėšomis jau finansavusių perėjimą prie skaitmeninio transliavimo, padėtį. Be to, Ispanijos valdžios institucijos teigė, kad, neįgyvendinus šios priemonės ir neskyrus finansavimo, tam tikri vietos transliuotojai būtų bankrutavę. Tačiau Ispanijos valdžios institucijos nepateikė pakankamai įtikinamų įrodymų, kuriais būtų galima pagrįsti tokio masto paramą.

(162) Sprendime pradėti tyrimą Komisija laikėsi nuomonės, jog nebuvo galima paneigti, kad galimą rinkos nepakankamumą būtų pavykę pašalinti skiriant mažesnę pagalbą, t. y. pagalbą skiriant tik įmonėms, kurios gali įrodyti, kad parama joms būtina, arba sutrumpinant laikotarpį, kuriuo reikalaujama vienu metu transliuoti abiem formatais. Tačiau Ispanijos valdžios institucijos šios galimybės nuo pat pradžių nesvarstė.

(163) Ispanijos valdžios institucijos taip pat nepateikė įtikinamų įrodymų ir, visų pirma, sąnaudų tyrimo kad būtų galima įrodyti, jog pasirinkta galimybė 800 MHz tankintuvus perkelti į kitą antžeminę dažnių juostą buvo pigiausias ir greičiausias sprendimas siekiant atlaisvinti skaitmeninį dividendą.

(164) Atsižvelgdama į tai, kas pirmiau išdėstyta, Komisija daro išvadą, jog Ispanijos valdžios institucijoms nepavyko įrodyti, kad priemonė būtų proporcinga ir jos dydis būtų tik toks, koks būtinas.

Technologinis neutralumas

(165) Komisija kelis kartus pabrėžė technologinio neutralumo svarbą pereinant prie skaitmeninio transliavimo. Savo komunikate dėl perėjimo nuo analoginio prie skaitmeninio transliavimo Komisija pareiškė ketinanti veikti laikydamasi „naujos elektroninių ryšių reguliavimo sistemos, grindžiamos rinkos iniciatyva ir technologiniu neutralumu“ ([100]). Todėl, valstybėms narėms imantis kokių nors intervencinių veiksmų, reikėtų vengti nederamai iškraipyti konkurenciją, kad kiekviena platforma galėtų konkuruoti „savo jėgomis“ ir „vienodomis reglamentavimo sąlygomis“.

([99]) 2005 m. lapkričio 9 d. Komisijos sprendimas 2006/513/EB dėl valstybės pagalbos, kurią Vokietijos Federacinė Respublika suteikė skaitmeninei antžeminei televizijai (DVB-T) Berlyne ir Brandenburge įrengti (OL L 200, 2006 7 22, p. 14).

([100]) 2.1.3 skirsnis.

(166) Panašiai, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/21/EB ([101]) 9 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog valstybės narės privalo užtikrinti, kad visų rūšių radijo ryšio tinklo ir bevielės prieigos technologijos galėtų būti naudojamos radijo dažnių juostose, kurios, kaip turi būti paskelbta jų nacionaliniame dažnių paskirstymo plane laikantis Sąjungos teisės aktų nuostatų, gali būti naudojamos elektroninių ryšių paslaugoms. Tiesa, kad toje straipsnio dalyje taip pat nustatyta, jog valstybėms narėms leidžiama atskiriems radijo ryšio tinklams ar bevielio prisijungimo technologijos rūšims, naudojamoms elektroninių ryšių paslaugoms, taikyti proporcingus ir nediskriminuojančius apribojimus, jei būtina, *inter alia*, siekiant c) užtikrint techninę paslaugos kokybę arba f) pasiekti bendros svarbos tikslą, pavyzdžiui, išvengti neveiksmingo radijo dažnių naudojimo arba apsaugoti gyvybę. Bet šiuo atveju Ispanijos valdžios institucijos nei teigė, nei įrodė, kad, įgyvendinant priemonę, būtų pagrįsta dėl tų priežasčių taikyti technologinio neutralumo principo išimtį.

(167) Tačiau Ispanijos valdžios institucijos tvirtino, kad priemonė yra technologiškai neutrali tuo požiūriu, kad privatūs transliuotojai gali laisvai rinktis, kurią iš esamų technologijų platformų rinktis, kad galėtų vienu metu transliuoti abiem formatais. Vykdydama oficialų tyrimą Komisija šį argumentą patikrino ir nustatė, kad toks scenarijus negalimas dėl dabartinių licencijų, kuriomis privatiems transliuotojams nustatyta prievolė I zonos 96 % geografinei aprėpčiai užtikrinti naudoti skaitmeninės antžeminės televizijos technologiją.

(168) Šis požiūris patvirtinamas su valstybės pagalba, teikiama pereinant prie skaitmeninio transliavimo, susijusiuose Komisijos sprendimuose. Savo sprendimuose dėl *DVB-T-Berlin Brandenburg* ([102]) ir skaitmeninių dekoderių ([103]), patvirtintuose Bendrojo Teismo ([104]), taip pat sprendimuose, kuriais prieštarauta Ispanijos suteiktai pagalbai skaitmeninės antžeminės televizijos diegimui II zonoje ([105]), patvirtintuose Bendrojo Teismo ([106]), Komisija nurodė, kad 1) skaitmeninės antžeminės televizijos technologija nėra pranašesnė už kitas technologijas, 2) paramą skyrus tai technologijai, tai būtų nepagrįsta technologinio neutralumo principo išimtis, ir 3) dėl diskriminacijos, kurią lėmė technologinio neutralumo principo pažeidimas, nagrinėjama priemonė negali būti laikoma suderinama su vidaus rinka.

(169) Kaip pirmiau aiškinta, privatūs transliuotojai už savo turinio transliavimą moka skaitmeninės antžeminės televizijos platformos operatoriams; taigi, šie yra netiesioginiai pagalbos, teikiamos įgyvendinant priemonę, gavėjai. Vadinasi, reikia nagrinėti, ar technologinio principo laikomasi platformos operatorių atžvilgiu.

(170) Ispanijoje technologija buvo pasirinkta pačioje administracinio proceso pradžioje, kai buvo patvirtintas Karališkasis dekretas Nr. 365/2010. Nors Karališkasis dekretas buvo išskirtinai grindžiamas perskirstymu į žemesnių antžeminių dažnių juostą, o visų pirma – reikalavimu skaitmeninės antžeminės televizijos transliavimą iki 2014 m. perkelti į žemesnę nei 800 MHz dažnių juostą, tik 2011 m. priėmus Tvarios ekonomikos įstatymą buvo nustatyta, kad ta dažnių juosta turi būti atlaisvinta telekomunikacijų operatoriams, ir nacionalinėje teisėje įtvirtinta, kad turi būti mokama finansinė sąnaudų, patiriamų vienu metu transliuojant abiem formatais, naudojant tik skaitmeninės antžeminės televizijos technologiją, o ne kurią nors iš alternatyvių platformų, kompensacija.

(171) Ispanijos valdžios institucijos tvirtino, kad priemonę sudaro tik žalos, patiriamos dėl antžeminių dažnių perkėlimo, kompensacija. Kitoms platformoms (pvz., palydovinei, kabelinei, IPTV ir kt.) poveikio nedaroma, nes, keičiant kanalus, kad būtų atlaisvintas skaitmeninis dividendas, jose nieko keisti nereikia, todėl joms nereikia taikyti ir kompensacinės priemonės. Ispanijos valdžios institucijos taip pat tvirtino, kad palydovinė platforma nėra tinkama vietos ir regioninėms programoms transliuoti taip, kaip tam tinkama skaitmeninės antžeminės televizijos platforma, ir pridūrė, kad tam tikras populiariausias transliuotojų perkamas turinys gali būti transliuojamas tik Ispanijos teritorijoje arba tik naudojant antžeminio transliavimo platformą.

(172) Vertindama šiuos argumentus Komisija atkreipia dėmesį, kad platformos operatorių lygmeniu esama skirtingų transliavimo platformų, galinčių būti alternatyviu problemų, kylančių dėl to, kad atitinkamoje Ispanijos rinkoje nepakanka dažnių, sprendimu. Pavyzdžiui, pasirinkus palydovinį transliavimą nereikėtų keisti spektro

([101]) 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva) (OL L 108, 2002 4 24, p. 33).
([102]) Valstybės pagalba C 25/2004, DVB-T Berlynas, Brandenburgas.
([103]) Valstybės pagalba C 52/2005, skaitmeniniai dekoderiai.
([104]) 2009 m. spalio 6 d. Sprendimas *Vokietija prieš Komisiją byloje DVB-T – Berlin/Brandebourg*, T-21/06, ECLI:ES:T:2009:387; ir 2010 m. birželio 15 d. Sprendimas *MEDIAset prieš Komisiją*, T-177/07, ECLI:ES:T:2010:233.
([105]) Žr. 21 išnašą.
([106]) Žr. 79 išnašą.

ultraaukštųjų dažnių juostoje. Be to, remiantis Ispanijos valdžios institucijų pateikta informacija, jos neatliko jokio *ex ante* tyrimo (tai buvo galima atlikti, pavyzdžiui, rengiant viešas konsultacijas arba konkurso būdu užsakant atlikti tyrimą) ir nepakvietė suinteresuotųjų šalių teikti savo pastabas šiuo klausimu, taip pat neatliko jokio sąnaudų ir naudos analizės lyginant alternatyvius sprendimus. Iš tikrųjų, nesvarstyta jokia dažnių perskirstymo alternatyva.

(173) Tačiau pasirinktas kitas variantas ir, kaip išsamiau paaiškinta 179–181 konstatuojamosiose dalyse, kompensuojant tik su vienos konkrečios platformos naudojimu susijusias sąnaudas, priemone iškraipoma įvairių platformų (t. y. skirtingų technologinių sprendimų) konkurencija. Atsižvelgiant į tai, kad naudojant alternatyvias platformas nepatiriama panašių sąnaudų, susijusių su spektro paskirties keitimu, ir kad alternatyvioms platformoms nereikia taip trūkstamų ultraaukštojo dažnio juostos radijo dažnių, įgyvendinant priemonę remiamas ne efektyviausias technologinis sprendimas.

(174) Atsižvelgdama į tai, kas pirmiau išdėstyta, Komisija daro išvadą, jog Ispanijos valdžios institucijoms nepavyko įrodyti, kad priemonė būtų technologiškai neutrali.

C. **Konkurencijos iškraipymas ir poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai**

(175) Komisija vertino kelias valstybės priemones, susijusias su perėjimu prie skaitmeninio transliavimo ([107]). Komisija paaiškino, kad valstybės narės turi keletą galimybių viešosiomis lėšomis finansuoti perėjimą prie skaitmeninio transliavimo, įskaitant transliavimą vienu metu abiem formatais, jeigu tik tomis priemonėmis pernelyg neiškraipoma technologijų arba bendrovių konkurencija, priemonės yra proporcingos ir tik tokio dydžio, kokio būtinai reikia. Priemonei, apie kurią pranešė Ispanijos valdžios institucijos, turėtų būti taikomos tokios pat sąlygos, kokios taikytos kitais su perėjimu prie skaitmeninio transliavimo susijusiais atvejais.

(176) Nagrinėjamuoju atveju, kadangi paramos gavėjų yra tiesioginių ir netiesioginių, konkurencija gali būti iškraipoma įvairiais lygmenimis.

Konkurencijos iškraipymas privačių transliuotojų lygmeniu

(177) Kaip jau konstatuota, skaitmeninės antžeminės televizijos platformą naudojantiems privatiems transliuotojams suteikiamas pranašumas, nes jiems kompensuojamos sąnaudos, kurias jie turėtų paprastai prisiimti. Priemone keičiamas jų elgesys įprastomis rinkos sąlygomis. Iš tikrųjų, be kompensacijos, kaip tvirtina Ispanijos valdžios institucijos, keli iš tų transliuotojų negebėtų finansuoti transliavimo vienu metu abiem formatais ir bankrutuotų, o dėl to turėtų grąžinti savo licencijas. Tokiu atveju laisvų licencijų galėtų prašyti kiti transliuotojai. Tačiau, įgyvendinant priemonę, privatūs antžeminės televizijos transliuotojai išlaiko savo esamą padėtį ir licencijas, kuriomis suteikta galimybė naudoti dažnius, kurių trūksta, taigi dėl priemonės į rinką negali patekti kiti transliuotojai. Vienintelė išvada, kurią galima padaryti remiantis Komisijos turima informacija, – priemone apsaugoma esamų rinkos dalyvių padėtis.

(178) Todėl priemone konkurencija privačių transliuotojų lygmeniu iškraipoma tiek, kad tai prieštarauja bendram interesui.

Konkurencijos iškraipymas platformos operatorių lygmeniu

(179) Kompensuojant transliuotojų sąnaudas, patiriamas vienu metu transliuojant abiem formatais ir tam naudojant skaitmeninės antžeminės televizijos infrastruktūrą, transliuotojai skatinami ir toliau naudoti antžemines platformas, užuot svarsčius, ar nebūtų naudinga pereiti prie kitos platformos. Tai lemia konkurencijos iškraipymą transliavimo platformų lygmeniu.

(180) Be to, I zonos skaitmeninės antžeminės televizijos operatoriams naudingi ir nacionaliniame techniniame plane nustatyti reguliuojamieji intervenciniai veiksmai, t. y. transliuotojams nustatyta prievolė užtikrinti, kad skaitmeninė antžeminė televizija aprėptų 96 % gyventojų. Be to, pagal transliuotojams suteiktas licencijas, jiems neleidžiama naudoti jokių kitų alternatyvių platformų (t. y. palydovinės, kabelinės ar IPTV) nurodytai minimaliai geografinei aprėpčiai užtikrinti. Kitaip jie netektų savo licencijų. Todėl, atsižvelgiant į „Abertis“ rinkos padėtį, didžiąją išlaidų, patiriamų vienu metu transliuojant abiem formatais, dalį *de facto* sudarys išlaidos, susijusios su „Abertis“ skaitmeninės antžeminės televizijos platformos naudojimu. Suteikiant šį pranašumą, žalos patiria kitų technologijų platformos, konkuruojančios toje pat rinkoje, pavyzdžiui, palydovinės technologijos platforma.

([107]) Žr. 80 išnašą.

(181) Todėl priemone konkurencija platformos operatorių lygmeniu iškraipoma tiek, kad tai prieštarauja bendram interesui.

Vertinimas

(182) Atsižvelgdama į tai, kas pirmiau išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad tiek privatiems skaitmeninės antžeminės televizijos transliuotojams, tiek antžeminės skaitmeninės televizijos platformos operatoriams suteikiant pranašumą, kiti privatūs transliuotojai ir alternatyvių technologijų platformų operatoriai, konkuruojantys toje pat rinkoje, patiria žalos, be to, dėl suteikiamo pranašumo konkurencija įvairiais lygmenimis iškraipoma tiek, kad tai prieštarauja bendram interesui.

Išvada

(183) Daroma išvada, kad priemonė nėra tinkama, būtina, proporcinga ir technologiškai neutrali, taip pat kad ja iškraipoma konkurencija ir daromas poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai tiek, kad tai prieštarauja bendram interesui.

5. **IŠVADA**

(184) Komisija daro išvadą, kad su skaitmeninio dividendo atlaisvinimu susijusi priemonė, kuria siekiama kompensuoti privačių transliuotojų sąnaudas, patiriamas vienu metu transliuojant abiem formatais, neatitinka Sutarties 107 straipsnio 3 dalies reikalavimų, taigi yra nesuderinama su vidaus rinka.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Su skaitmeninio dividendo atlaisvinimu susijusi valstybės pagalba, apie kurią pranešė Ispanijos Karalystė ir kuria siekiama kompensuoti privačių transliuotojų sąnaudas, patiriamas vienu metu transliuojant abiem formatais, neatitinka Sutarties 107 straipsnio 3 dalies reikalavimų, taigi yra nesuderinama su vidaus rinka. Todėl ši valstybės pagalba negali būti suteikta.

2 straipsnis

Per du mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą Ispanijos Karalystė informuoja Komisiją apie priemones, kurių imtasi siekiant laikytis šio sprendimo reikalavimų.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Ispanijos Karalystei.

Priimta Briuselyje 2016 m. rugpjūčio 5 d.

Komisijos vardu

Margrethe VESTAGER

Komisijos narė